

Amerikai Akita és Ősi Típusú Kutyák Egyesülete

Tenyésztési Program

AMERIKAI AKITA

Tartalomjegyzék

1. Egyesület adatai	4
2. Bevezetés, az Egyesület célkitűzése	4
3. Az Amerikai Akita fajta leírása	5
Általános megjelenés	5
Fontosabb testméretek és arányok	5
Viselkedés, temperamentum.....	5
Agykoponya.....	6
Arcorri rész.....	6
Test.....	6
4.1. Az Amerikai Akita tartása, táplálása, gondozása.....	8
4.1.1.3. Tenyészkutyák tartása és kölykök nevelése nyitott vagy részben nyitott kennelben.....	9
4.1.3. Ápolás.....	9
4.2. A Amerikai Akita egészségvédelme és megfelelő mentális fejlődése	9
4.2.1. Oltási program, féreghajtás.....	9
4.2.2. Élősködők elleni védekezés.....	10
4.2.3. Szocializálás.....	10
4.2.4. Idős kutyák tartása.....	10
5.1. Tenyészminősítés.....	11
6. A Amerikai Akita tenyésztéséhez alkalmazandó tenyésztési eljárások, módszerek.....	11
7.1 A tenyésztés	12
7.2. A tenyésztési jog	12
7.2.1. A tenyésztő	12
7.2.2. A tenyészhely	13
7.3. A tenyésztési jog átadása	13
7.3.1. A tenyészszuka tulajdonjogának megváltozása	13
7.3.2. A befedezett tenyészszuka tulajdonjogának megváltozása.....	13
7.3.3. A mesterséges termékenyítéshez kapcsolódó szaporítóanyagok tulajdonjogának megváltozása	13
7.4. A tenyésztési jog bérlete	13
7.4.1. Általános tudnivalók	13
7.4.2. Külföldi tulajdonú kutya tenyészbérlete.....	13
7.4.3. A tenyészbérlet tilalom esetén	13
7.5. A tenyésztési jog megvonása	14
7.6. A tulajdonosváltás	14
7.7. A kennelnév és annak védelme	14
7.7.1. Általános tudnivalók	14
7.7.2. A kennelnév kiváltása	14
7.8. A tenyésztés feltételrendszere	14
7.8.1. Általános tudnivalók	14
7.8.2. A tenyésztés alapvető feltételei	14

7.9. A fedeztetés.....	16
8. Tenyészszemle Szabályzat.....	18
8.1 A tenyészszemle.....	18
8.1.1 A tenyészszemle tárgyi feltétele.....	18
8.2. Tenyészszemlén adható minősítések.....	19
8.3. Kötelező egészségügyi szűrővizsgálat.....	19
8.3.1. Csípőízületi ficam /HD/	19
8.4. Javasolt egészségügyi szűrővizsgálat.....	20
8.5. Teljesítményvizsgálat.....	21
9. Törzskönyvezési Szabályzat	21
9.1. A Törzskönyv.....	21
9.1.1. A törzskönyvezés.....	21
9.2. Származási lap	24
9.2.1. A származási lap részletes szabályai.....	24
9.3. Regisztrációs lap.....	25
9.3.1. Regisztrációs lap részletes szabályai	25
9.4. Export pedigree.....	25
9.4.1. Export pedigree részletes szabályai	26
9.5. Honosítás.....	26
9.5.1. Honosítás részletes szabályai.....	26
9.6. Tulajdonjog változás vezetése.....	26
9.6.1. A tulajdonjog változás vezetése részletes szabályai	26
9.7. Egyéb törzskönyvi adatok feltüntetése, vezetése.....	27
9.8. Az FCI megfelelés okán irányadó egyéb szabályok.....	27
10. Záró rendelkezések	27

1. Egyesület adatai

Egyesület neve:	Amerikai Akita és Ősi Típusú Kutya Egyesülete
Az Egyesület rövidített neve:	AAÖTKE
Az Egyesület székhelye:	1192 Budapest, Garay köz 11/1.
Az Egyesület levelezési címe:	8412 Veszprém, Halastói u.23.
Működési forma:	Civil szervezet
Az Egyesület működési területe:	Magyarország
Bírósági bejegyzés száma:	
Az Egyesület jellege:	Amerikai Akita és Ősi Típusú Kutya Egyesülete nonprofit társadalmi szervezet

2. Bevezetés, az Egyesület célkitűzése

Az AAÖTKE (a továbbiakban: Egyesület), attól a közérdekű, közhasznú és társadalmi felelősségvállaláson alapuló céltól vezérelve, hogy - minden külső és belső, csak külön- külön mind az V. Fajtacsoporton belül, az ázsiai spiccek és rokon fajták (Akita inu, Amerikai Akita, Csau csau, , Kai ken, Kishu , Shiba , Shikoku , Nyugat-szibériai Lajka, Thai Bangkaew Kutya (továbbiakban fajta) jellemző, ősi tulajdonságának megőrzésével rögzítse és nemesítse annak populációját, készítette el Tenyésztési Programját.

Az Egyesület a Tenyésztési Programban foglalt alkalmazásával kívánja a fajta tenyésztését és az azzal kapcsolatos tevékenységeket szervezni, irányítani és szabályozni. Ezen szabályok összhangban vannak az Egyesület Alapszabályában megjelölt célkitűzésekkel, melyek kötelezően érvényesek a Egyesület szervezetén belül és kívül, Magyarország területén tevékenykedő az Egyesület által gondozott fajta tenyésztőire.

Az Egyesület célja a fajta fajtatiszta tenyésztésének szakszerű irányítása, a magyarországi állomány gondozása, minőségének állandó emelése. Ennek érdekében a törzsállomány kiválasztása nyilvántartása, a fajta törzskönyvezése a fajta Standardadó- anyaország irányelvei szerint, a nemzetközi kynológiai szövetség (FCI) működésével összhangban.

Biztosítani a szakszerű magas színvonalú fenntartásának feltételeit ennek érdekében tenyésztői tanfolyamokat szervez.

Tenyészállat minősítő rendszert működtetni, ennek érdekében tenyészbírókat, ill. teljesítménybírókat képezni és foglalkoztatni. Az Egyesület tagjainak érdekvédelme és képviselése bel- és külföldön, a közösségi tevékenység és Egyesületi élet biztosítása.

A kulturált eb-tartás, az állatvédelem és az ezzel kapcsolatos ismeretterjesztés, környezetvédelem, a fajta elismertetése kiemelt feladata az Egyesületnek.

A kynológiai kultúra és ismeretterjesztés színvonalának emelése érdekében tanfolyamok, vizsgák, kiállítások előadások oktatások szervezése, a kynológiai tárgyú elektronikus újság megjelentetése, ill. ilyenek kiadása és gondozása.

A kynológiai tárgyú művészetek és tudományos kutatás támogatása.

Szakmai rendezvényeket szervez, az illetékességi körébe tartozó teljesítmények elismerésére társadalmi, kitüntetések adományozását kezdeményez (het)- i, és szakmai elismerési formákat maga is alapíthat. Állást foglal a kynológia oktatását és gyakorlati alkalmazását érintő szakmapolitikai szakmai etikai kérdésekben. Testületként vagy választott képviselői által véleményt mond a fajtát érintő kynológiai tárgyú, tartalmú tevékenységek szakszerűségéről, tudományos minőségéről.

Fellép a kynológiai oktatásban, kutatásban és tenyésztői gyakorlatban tevékenykedők érdekei védelmében.

3. Az Amerikai Akita fajta leírása

SZÁRMAZÁSI ORSZÁG: Japán.

TOVÁBBTENYÉSZTÉS: Egyesült Államok.

AZ EREDETI, JELENLEG IS ÉRVÉNYBEN LÉVŐ FAJTASTANDARD KÖZZÉTÉTELE: 2005. július 6.

KATEGÓRIA: Társasági kutya.

F.C.I. OSZTÁLYBA SOROLÁS:

5. osztály Spicc és ősi típus.

5. csoport Ázsiai Spicc, ill. rokon fajok.

Munkavizsgát nem igényel.

Rövid történelmi áttekintés:

Az amerikai Akiták történelme kezdetben szorosan összefonódik a japán Akiták sorsával. Az 1603-as évektől kezdődően az Amerikai Akita tartományban megrendezett kutyaviadalokon Amerikai Akita Matagi-kat, közepes méretű medvevadász kutyaikat uszítottak egymás ellen. 1868 után Tosa-val és masztiffokkal keresztezték őket, amelynek eredményeképpen méretük jelentősen megnövekedett, és a Spicc fajtákra jellemző tulajdonságok fokozatosan elhalványultak. 1908-ban törvény tiltotta be a kutyaviadalokat, ám az addigra széles körben megkedvelt fajta, mint nagytestű japán kutya tenyésztése tovább folyt. Az elért sikerek elismeréseképpen 1931-ben kilenc különösen kiemelkedő egyednek nemzeti kinccsé nyilvánítottak.

A második világháború idején, 1939 és 1945 között elterjedt szokássá vált, hogy kutyák bundáját katonai ruházat céljára használták fel. Az alapanyag-utánpótlás folytonosságát biztosítandó, a rendőrség a rendészeti és katonai célokra használt németjuhászokon kívül az összes kutya beszolgáltatását vagy befogását rendelte el. Egyes Amerikai Akita-rajongók azzal próbálták meg kijátszani az új törvényt, hogy kedvencüket németjuhászokkal keresztezték. A világháború végére számuk drasztikusan megcsappant. Három, egymástól jól elkülöníthető változat alakult ki: a Matagi Akiták, a harci Akiták, illetve a németjuhász-Akiták. A három különböző, mégis egy néven futó változat létezése komoly problémákhoz, félreértésekhez és káoszhoz vezetett. A világháborút követő, a fajtatisztaság érdekében végrehajtott restaurációs törekvések legnépszerűbb szereplője az átmenetileg komoly hírnévnek örvendő Kongo-go volt, a Dewa-vérvonallal képviselője. A Dewa-vonal Akitái masztiff és németjuhász tulajdonságokkal rendelkeztek. A távol-keleti szolgálatból hazatérő, az Akitákat olyannyira megkedvelő amerikai katonák tucatjával vitték őket magukkal az Egyesült Államokba. Az intelligens, környezetükhöz remekül alkalmazkodó Dewa-Akiták lenyűgözték az amerikai tenyésztőket, amelynek köszönhetően számuk és népszerűségük hirtelen az egekbe szárnyalt.

Általános megjelenés

Nagytestű, zömök, arányos testalkatú kutya. Kemény csontozat és jól fejlett izomzat jellemzik. A széles, egyik sarkán lecsapott háromszögre emlékeztető fej, mély, erős fang, a viszonylag kisméretű szemek, a nyak meghosszabbított vonalát követő, előre mutató, felálló fülek a fajta jellemző tulajdonságai.

Fontosabb testméretek és arányok

- A marmagasság és a testhosszúság aránya 9:10 a kanok,
- A mellkas szélessége a marmagasság fele.
- Az orrhegytől a stoppig, illetve a stoptól a tarkóbúbi mért távolság aránya 2:3.

Viselkedés, temperamentum

Barátságos, éber, készséges, nemes, engedelmes és bátor kutya.

Fej:

Agykoponya

Koponya: A fülek között lapos,

Stop: Élesen kivehető, de nem túl meredek.

Arcorri rész

Orr: Széles, fekete. Kismértékű, elszórt pigment hiány fehér kutyák esetén megengedett, ám a fekete orr mindig előnyt

élvez.

Fang: Széles, mély és telt.

Ajkak: Fekete, nem lógó. Rózsaszín nyelv.

Szemek: Viszonylag kisméretű, nem kidülledő, közel háromszög alakú, sötétbarna szempár. A szemek pereme szűk,

fekete.

Fülek: Erős, felálló, a fej méretéhez mérten viszonylag kisméretű fülek. Ha lehajtjuk előre, például a testméretek felvételekor, csúcsa a felső szemhéjat érinti. Háromszögletű, a csúcsnál kissé lekerekített, elkeskenyedő fülek, amelyek nem túl magasan ülnek a fej két oldalán. Oldalról nézve a szem felett található fülek a nyaktól húzott képzeletbeli egyenes vonalát követve, annak meghosszabbításaként nyúlnak előre.

Nyak

Erőtéljes, izmos, nyaklebernyeg nélküli nyak

Test

Hosszabb, mint amilyen széles. A bőr sem túl vékony, sem túl szűk, sem pedig túl laza.

Hát: Egyenes.

Ágyék: Erőtéljes izomzat.

Mellkas: Széles, mély. Ívelt bordák, jól fejlett szegycsont

Hasvonal és Has: Közepesen ívelt hasvonal.

Farok:

Magasan ülő, vastag, felkunkorodó, vagy a hát felett sarló alakban lebegő farok. Kiengedve a csánk felett néhány centivel ér véget.

Végtagok:

ELÜLSŐ VÉGTAGOK:

Erős csontozatú, előlről nézve egyenes mellső lábak.

Vállöv: Izmos, erőteljes. Közepes lejtésű lapocka.

Mellső lábtő: Előre dől, a függőlegessel körülbelül 15 fokos szöveget zár be.

MANCS:

Boltozatos és szorosan összezárt ujjak; kemény, rugalmas talppárnák; Kemény és fekete, vagy sötét színű karmok.

MOZGÁS:

Élénk, gyors, könnyed, hajlékony és rugalmas.

SZŐRZET:**BUNDA:**

Bunda: Két réteg. Sűrű, puha, dús, a fedő szőrzetnél rövidebb aljszőrzet. Durva tapintású, egyenes, a testtől kissé elálló fedő szőrzet. A fejen, lábszárakon és a fülön rövidebb szőrszálak. A test többi részéhez képest hosszabb, öt centiméteres szőrszálak találhatóak a mar és a far tájékán. A farokrészt még ennél is hosszabb, sűrű, tömött bunda borítja.

SZÍN:

Több színváltozat megengedett, például vörösbarna, világos sárgásbarna, fehér, sőt, még a tarka pettyes és a barna csíkos is. Az amerikai Amerikai Akita színei élénken csillogók, tiszták, a rajzolat jól kivehető. Megléte esetén kontúros maszk és/vagy csillag. A tiszta fehér kutyák maszk nélküliek. Az őzszínű, világos sárgásbarna változat fehér alapszínét a fejet és a test bő egyharmadát beborító foltok tarkítják. A fedő- és az aljszőrzet színe nem minden esetben egyezik meg egymással.

MÉRET:

Marmagasság:

Kanok: 66 - 71 cm (26-28 hüvelyk),

Szukák: 61 - 66 cm (24-26 hüvelyk).

HIBÁK: * Agresszív, vagy túlságosan félénk viselkedés.

* Pigmentmentes, vagy foltokban pigmenthiányos (ún.pillangó-)orr.

* Előre- vagy hátraharapás.

* Sarlós, vagy nem kunkorodó farok.

* Méret alatti egyedek

Hibák:

A fenti követelményektől történő bármely eltérés hibának minősül. A bírálókat során a hiba a standardtól történő eltérés mértékével egyenes arányban befolyásolja annak komolyságát.

* Szuka jellegű kanok/kan jellegű szukák.

* Keskeny, vagy madárszerű, elkeskenyedő fej.

* Hiányzó fogak (az előzáfog 1, és/vagy a záfog 3 fogak kivételével).

* Kék vagy fekete pöttyös nyelv.

* Világos színű szempár.

* Rövid farok.

* Görbe lábszárak.

* A szabályostól eltérő színű nyak- vagy lábszőrzet.

* Félenkség vagy agresszió.

KOMOLY HIBÁK:

* Fejletlenség.

* Könnyű csontozat.

KIZÁRÓ HIBÁK:

- * Agresszív, vagy túlságosan félénk viselkedés.
- * Pigmentmentes, vagy foltokban pigmenthiányos (ún.pillangó-)orr.
- * Csepp alakú, lógó, vagy lehajló fülek.
- * Előre- vagy hátraharapás.
- * Sarlós, vagy nem kunkorodó farok.
- * 63,5 centiméternél (25 hüvelyk) alacsonyabb kanok, valamint 58,5 centiméternél (23 hüvelyk) kisebb méretű szukák.

Nyilvánvaló felépítés-, vagy viselkedésbeli rendellenességekkel rendelkező egyedek automatikusan kizárásra kerülnek.

HIBÁK:

Minden eltérést az előbb leírt pontokhoz viszonyítva hibának kell tekinteni, ennek értékelése a hibák nagyságrendjétől

függ.

MEGJEGYZÉS:

A kanoknál két láthatóan jól fejlett herének kell lennie, melynek a herezacskóban tökéletesen helyezkednek el.

4. A fajtára jellemző és a tenyésztésnél ajánlott tartási módok és technológia:

4.1. Az Amerikai Akita tartása, táplálása, gondozása

4.1.1. Elhelyezés.

4.1.1.1. Tenyészkutyák tartása gazdasági épületben:

A kutyák lakhelyét a következőképpen kell kialakítani:

A falakat és a talajt hőszigetelő, könnyen mosható burkolattal kell ellátni. A tető nedvességet át nem eresztő, és tökéletesen huzatmentes kell, hogy legyen. Az egyes boksok elválasztását úgy kell kialakítani, hogy a kutyák egymást meg ne sebezhessek. A boksok olyan magasak legyenek, hogy a kutyák ne ugorhassák át, egyik oldalon jó kilátási lehetőséggel.

Kényelmes boksokat kell kialakítani, melyek mérete a következő:

Egy Amerikai Akita esetében 15 m², minden további azonos boksban tartott kutyának +5 m². A boksokhoz kiegészítő kifutót kapcsoljunk, melynek mérete legalább 10 m² legyen, további kutyánként +5 m².

Az ellető illetve kölyöknevelő hely minimum 3 m² legyen a kölykök 8 hetes koráig. A helyiségben 20-24 C. kell biztosítani.

A kutyaház vagy garázs hőszigetelt vagy fűthető kell, hogy legyen, ahol a hőmérséklet minimum 10 C. Nagy helyiségekben, ahol ez a hőmérséklet nem érhető el, minden kutya részére hőszigetelt duplafalu zárt alvóládát kell felállítani, a talajtól megfelelő távolságra, az állattartó épületek építési szabályzatában leírtak alapján, illetve infralámpás fűtést kell biztosítani.

Vemhes, ellő vagy szoptató szukanak és almainak saját nyugodt helyet kell biztosítani a hozzá tartozó kifutóval. Az alom és felnevelési helység 20-24 C-ra fűthető hely. Az ellető ládában (min 120x120x30cm) minimum 25 C legyen a kölykök 2 hetes koráig.

Az ellető láda aljában fűtőlap használata ajánlott. Infralámpa felszerelése ajánlott (250 W) 80 cm magasan a láda egyik sarkában (Sterilizálásra is alkalmas). A helyet mindig tisztán, szárazon és féreg- és parazitamentesen kell tartani. Legyen jól szellőztethető és kielégítő természetes fény világítsa meg.

A kifutót úgy kell kialakítani, hogy a kutyák ne sérülhessenek meg, és át ne ugorhassák a kerítést. A kerítés anyaga olyan anyagból legyen, ami a kutyákat nem sérti meg és nem káros az egészségre. A kifutó terület napos és árnyékos, szél és eső ellen védett területekkel rendelkezzen.

A kutyákkal való állandó érintkezés, és a kennek szabályos időközönkénti ellenőrzése miatt nem megengedett, hogy a kennek a tenyésztő lakóházától 25 m-nél távolabb helyezkedjen el. Minden kutyának naponta legalább 1-2 órára nagyobb területen történő mozgási lehetőséget kell biztosítani.

A mozgási igényét sétával, a szabadban lévő területeken lehet kielégíteni, amikor a tenyésztő foglalkozik kutyáival. Minden felnőtt és kölyökkutyának naponta legalább 1-2 óra emberi társaságot, érintkezést, beszédet és odafigyelést kapjon. Ez az odafigyelés a tenyésztőtől vagy a kutyákkal szoros kapcsolatban álló személytől kell, hogy kiinduljon. *Szigorúan tilos elsősorban a kutyákat láncon tartani! Tilos továbbá szűk ketrecben, vagy szállító boksokban tartani! Kivételes esetekben szállításkor, kiállításon a kutya érdekében, védelmére átmenetileg megfelelő méretű ketrecben (a kutya fel tudja állni, és meg tudja fordulni benne) rövid ideig tartó tartás megengedett. Beteg vagy lábadozó kutyát a kutya érdekében, hogy saját magában kárt ne tehessen állatorvosi javaslatra meghatározott ideig zárt boksokban, ketrecben lehet tartani.*

4.1.1.2. Tenyészkutyák tartása és kölyök nevelése lakásban, vagy házban:

Amennyiben a kutya tulajdonosa a tenyészkutyákat, illetve a születendő almot saját lakásában illetve házában kívánja tartani, vagy felnevelni, úgy a 4.1.1 bekezdésben meghatározottak alapján kell a Tenyészkutyák, illetve az alom helyét kialakítania. Ez esetben a kutyák mozgására külön figyelmet kell fordítani, naponta többször a kutya igényéhez mérten biztosítani kell a kutya mozgását.

4.1.1.3. Tenyészkutyák tartása és kölyök nevelése nyitott vagy részben nyitott kennelben

A kennelen belül vagy vele közvetlenül összekötve minden kutya rendelkezésére kell, hogy álljon egy védett hely (kutyaház) amelynek a következő követelményeknek kell megfelelnie. A védett helynek minden oldalról hőszigetelt, egészségre nem káros és fertőtleníthető anyagból kell készülnie. A védett hely az időjárási hatások ellen nyújtson védelmet. A védett hely belsejét mindenkor tisztán, szárazon, féreg- és parazitamentesen kell tartani.

A védett hely akkora méretű legyen, hogy egy Amerikai Akita megfelelően tudjon benne mozogni, és a helyet testmelegével bemelegíteni. A védett hely nyílása akkora legyen, hogy a kutya akadálytalanul és sérülésmentesen tudjon közlekedni. A nyílást úgy kell kialakítani, hogy a kutya védve legyen a különböző időjárási viszonyoktól. Továbbá szükséges egy olyan fekhely, ahol erős napfényben is a kutya árnyékba húzódhat. A Amerikai Akita melegben nagyobb figyelmet igényel, megfelelő mennyiségű friss vizet kell a kutyának biztosítani!!

Minden további a tartás és felneveléssel kapcsolatos szabályokra a 4.1.1 bekezdésben meghatározottak érvényesek. A tenyésztő köteles az anyakutyát, a kölyköket és a többi az ő gondozásában lévő kutyát a legjobb körülmények között tartani, jól táplálni és a fajtának higiénikus és szociális igényeinek figyelembe vételével szállásolni. A tenyésztő köteles az alom minden tagja számára egy nemzetközi, teljesen kitöltött oltási igazolványt vagy útlevelet kiállítani, melyben az alapvető immunizáló oltások bizonyítottak. A kölykök a 56. betöltött életnapjukon (betöltött 8 hét) belül nem adhatók el. Exportálás esetén az utazásra vonatkozó jogszabályokat kell betartani. 147/2004(X.1) FVM rendelet 5.§-a (6) bekezdés.

4.1.2. Táplálás.

Ahhoz, hogy a Amerikai Akita kölyök örökletes szőrminősége (és egyéb testi- lelki tulajdonságai) valóra válhasson, megfelelő takarmányozásra és tartási körülményekre van szüksége. A kutya a húsevők rendjébe tartozó állat. Kutyának való eledelt kapjon. A Amerikai Akita kölyköknek nagy a fejlődési erélyük. A három és fél hetes kölykök már eszegetnek. Tej vagy tejpótló tápszer nemcsak az anyát tehermentesíti, hanem a kölykök gyors, kiegyensúlyozott fejlődését is előmozdítja. Választási korra minden kölyök bőségesen és jól fogyasztja a jó minőségű, kölyökkutyák részére készített takarmányt. Így az elválasztás – amikor a legtökéletesebb tápláléktól, az anyatejtől esik el a kölyök – nem veti vissza fejlődésükben az egyedeket. Friss ivóvizet mindig biztosítsunk Amerikai Akita-k számára.

4.1.3. Ápolás

A kutyakozmetika feladata a kutyák szakszerű tisztántartása, ápolása, valamint a kiállításokon versenyző kutyák szőrzetének a fajtajelleget hangsúlyozó nyírása, trimmelése, fésülése. A kutyák ápolását célszerű asztalon végezni, ehhez a Amerikai Akita is hozzászoktatható. Nagyon fontos, hogy e tevékenységünket az állat meghitt, kellemes, megszokott élményként tapasztalja meg. A fiatal kutyát türelemmel, dicsérettel szoktassuk hozzá. Amennyiben kutyakozmetikába visszük, az első néhány alkalommal feltétlenül maradjunk ott vele. Egyébként könnyen elsajátítható a Amerikai Akita kozmetikája és ebben az esetben nem igényel kozmetikust.

4.2. A Amerikai Akita egészségvédelme és megfelelő mentális fejlődése

4.2.1. Oltási program, féregajtás

A fertőző betegségek elleni immunizáló védőoltások (parvo, kombinált stb.) beadása az állatorvos javaslatai szerint történjen. A kölyköket az alapvető immunizálás előtt 3 alkalommal féregteleníteni kell 2, 4, 6 hetes korban. Az első évben 2 alkalommal kell veszettség elleni oltást kapnia kutyánknak az érvényben lévő szabályok

szerint. Az ezt követő években ismétlő veszettség és kombinált oltásokat kell beadatnunk kutyánknak. Ezek bizonyításához a tenyésztő köteles az alom minden tagja számára egy állatorvos által kitöltött oltási igazolványt vagy útlevelet rendszeresíteni. A tenyésztőnél elkezdett oltási program folytatásáról és annak időszerűségéről a kiskutya leendő állatorvosával kell konzultálnia, a kölyök átvétele utáni napokban.

4.2.2. Élősködők elleni védekezés

A bolhák és kullancsok elleni védekezésre Amerikai Akita esetében legalkalmasabb szerek az úgynevezett spot-on készítmények. Ezek a folyadékok a Amerikai Akita hosszú szőre miatt optimálisabbak, mint a bolha-és kullancsirtó nyakörvek. A spot-on készítményekben található folyadékot a Amerikai Akita gerincvonalában a szőrtszéthúzva, közvetlen a bőrre juttatva, a martól a farig kis adagokban elosztjuk. Első alkalommal kérjük állatorvos, vagy állatpatikus tanácsát ennek bemutatására. Ezek mellett biztosítékkal a Amerikai Akita állandó fekhelyét, tartózkodási helyét is lekezelhetjük direkt erre szolgáló, állatpatikában, állateledel boltban kapható bolhairtó permet készítményekkel.

4.2.3. Szocializálás

Amíg a Amerikai Akita az összes szükséges védőoltást meg nem kapta, programtól függően 12-15 hetes korig, addig kutyás közösségbe ne vigyük. Állatorvosától érdeklődjön, hogy a kiskutya oltási programjától függően mikor mehet közösségbe, illetve a már megszerzett védőoltások milyen védekezést adnak. A kölyköt otthon szocializáljuk, lehetőség szerint minél többet foglalkozunk vele, ismerje meg a családot, a családhoz tartozó egyéb személyeket. A védőoltások megléte után már akár külső területre, közösségbe, sétákra is elvihető a kis Amerikai Akita. Minél fiatalabb korban ismerkedik meg zajokkal, hangokkal, idegen szagokkal, idegen emberekkel, a későbbiekben annál kiegyensúlyozottabb lesz, annál stabilabb viselkedéssel fog rendelkezni. Amit a kiskutyának tiltunk, és a későbbiekben sem akarjuk, hogy megtegye, azokat mindig és következetesen ugyanúgy, minden körülmények között tiltsuk. A Amerikai Akita a családdal, annak tagjaival és különösen a gyermekekkel igen ragaszkodóan, játékosan viselkedik, de azt mindenképpen tudassuk vele, hogy a háznál az ember az úr. A Amerikai Akita nem tűri a kemény bánásmódot, de határozott tiltásokkal elejét vehetjük a fiatalkori szertelenségből fakadó kellemetlenségeknek. Nagyon jól motiválható játékkal, dicsérettel, jutalomfalattal. Ez ügyben is kérje ki tenyésztője, vagy a fajtát ismerő, szakértő kutyakiképző tanácsát. Már kiskorban hozzászoktathatjuk az autóhoz, utazás előtt azonban ne terheljük túl a gyomrát. Amennyiben szépségkiállításra is szeretnénk járni, lényeges hogy a pórázt, nyakörvet, autót már kiskorban megszokja. Ennek érdekében játékosan, de határozottan gyakoroljunk vele. Szoktassuk hozzá, hogy idegenek áttapogatják a testét, a szőröntösét, hogy megfogdossák a lábát, a fejét, hogy a fogait megnézik, kanok esetében a heréket megtapintják.

4.2.4. Idős kutyák tartása

A tenyésztők kötelesek idős, beteg vagy a tenyésztésben más okból részt nem vevő állataik tartásáról, gondozásáról és egészségügyi ellátásáról megfelelően gondoskodni!

További követelmény, hogy tartási körülményei megfeleljenek a **41/2010. (II. 26.) Korm.**

Rendelet a kedvtelésből tartott állatok tartásáról és forgalmazásáról szóló rendelkezéseinek.

5. Tenyészcél:

A fajtatiszta tenyésztés céljai:

- állomány egységesítése,
- a fajtában megtalálható kívánatos tulajdonságok rögzítése (konszolidálása), - a fontosabb értékmerő tulajdonságok fejlesztése.

A fajtatiszta tenyésztés során a tulajdonságok konszolidálása hosszú időt vesz ugyan igénybe, de a legbiztosabb módszer a megfelelő tenyész értékű kutyák tenyésztése.

A fajtatiszta tenyésztésen belül:

- a vérújítással (vérfrissítéssel),
- a beltenyésztéssel (rokontenyésztéssel) és - a vérvonaltenyésztéssel (vonaltenyésztéssel) foglalkozunk.

A tenyészcélunk, hogy kiegyensúlyozott idegrendszerű, a standardhoz legjobban közelítő, egészséges, örökletes betegségektől mentes, fajtatiszta egyedek egységes rendszerben történő, ellenőrizhető, kulturált tenyésztése valósuljon meg.

5.1. Tenyészzeb minősítése

Az Egyesület a tenyésztési programjában több fokozatú vizsgálattal minősíti és egyben ösztökéli a tagjait a tenyészcél magas szintű betartására. Az Egyesület Tenyésztési Programja a tagjaira, valamint minden Amerikai Akita tartó és tenyésztő számára kötelező érvényű.

A tenyészhetőség kizárólagos feltétele az egyed azonosítása után, a tenyészszemlén kiadott tenyészhető minősítés, ennek hiányában valamint a szabályzat egyéb rendelkezéseinek be nem tartása esetén az alom nem törzskönyvözhető. A tenyészszemlén szerzett minősítést a származási lapra rá kell vezetni. Az Egyesület állományt különböző minősítésekkel rangsorolja. A minősítések részletes követelményeit a Tenyészszemle Szabályzatban részletesen taglalja.

A tenyészszemléket az Egyesület mint Fajtagondozó Egyesület a saját szervezésében rendezi, évente minimum 2 alkalommal. A tenyészszemlék időpontját és helyszínét, a tárgyévet megelőző év december 21-ig saját honlapján közli. A bírálattal az Egyesület által kidolgozott bírálati lap segítségével történik. A tenyészszemlék eredményét elektronikus nyilvántartásába be kell vezetni.

6. A Amerikai Akita tenyésztéséhez alkalmazandó tenyésztési eljárások, módszerek

A kutyatenyésztésben általában, így a Amerikai Akita tenyésztésben is a fajta fenntartása, nemesítése, használhatóságának, illetve esztétikai megjelenésének fejlesztése érdekében az alapvető és egyetlen tenyésztési eljárás a fajtatiszta tenyésztés. A fajtatiszta vagy tisztavérű tenyésztés azt jelenti, hogy a különböző fajták keresztezése nélkül, azonos fajtán belül történik párosítás. A szülőpárok származása ismert, és azokat az elismert tenyésztőszervezet a számítógépes rendszerében, ill. a MEOESZ törzskönyvezési rendszerében rögzítette és nyilvántartja.

A Amerikai Akita zárt törzskönyvű fajta, tehát csak olyan szülők kölykei törzskönyvezhetők, ahol a kan és a szuka is mind a négy ősi sorban (szülők-nagyszülők-dédszülők-ükszülők) ismert felmenőktől származik. Használhatjuk a legszorosabb, a szoros, a tágabb rokontenyésztést és az idegentenyésztést az örökölhető értékek legjobb kihasználásához. A rokontenyésztés vérrokonságra alapozott olyan tenyésztés, amelyben egy ős legalább egyszer az apai és anyai ágon képviselve van. A rokontenyésztés mértékét a Egyesület Tenyésztési Tanácsa szabályozza. A 62,5 % rokonsági fok feletti tenyésztést csak a Tenyésztési Tanács külön engedélyével lehet folytatni, különleges indok esetén (ritka vérvonal fenntartása, kimagasló egyedek tulajdonságainak rögzítése céljából).

A gyakorlatban rokonsági fogalom az első 4 ősi sorra (oszlopra) korlátozódik. Ha csak az 5.vagy afölött lévő ősi sorban (oszlopban) található azonos ősök, az egyedek nem tekinthetők rokonoknak (idegenek). Idegen tenyésztésként fogjuk fel azt is, ha a tenyésztésre szánt egyedek rokontenyésztettek, de egymással négy ősi soron belül semmilyen rokonságban nem állnak. Ezeknél az egyedeknél a saját rokonsági fok nem adódik össze a párosítás elemzésekor. Ezek figyelembevételével a következő tenyésztési módokat különböztetjük meg:

- a) Legszorosabb rokontenyésztés:** amelyben a négy ősi sorban a közös ősök rokonsági foka 75-100% között található az egyedben. Pl.: szülők gyermekükkel, vagy testvérek egymás között párosodnak. Testvéreknek tekintendők az azonos szülők különböző almaiból származó utódok is.
- b) Szoros rokontenyésztés:** amelyben a közös ősök rokonsági foka 62,5-68,75% között található. Pl.: nagyszülő az unokával.
- c) Tágabb rokontenyésztés:** amelyben a közös ősök rokonsági foka 12,5- 56,25% között található. Ennél a tenyésztési módnál a 2. 3. vagy a 4. ősi sorban találunk közös ősöket.
- d) Idegentenyésztés:** amelyben azonos fajtájú, rokonság nélküli egyedek párosodnak egymással. Majdnem minden kitenyésztett (újratenyésztett) fajta szűkebb tenyészalapból származik, ezért ha a rokontenyésztést választjuk elegendő a tágabb rokontenyésztést alkalmazni. Inkább a jól örökítő felmenőági ősök vérkapcsolata keresendő.

A szoros rokontenyésztésből származó tenyészettekben gyakran vérfrissítésre van szükség,

hogy a nem kívánatos tulajdonságokat heterozigóta formában tudjuk tartani.

Idegentenyésztés

Idegentenyésztésről akkor beszélünk, ha a Amerikai Akita egyed 4 ősi soros származási lapján ismétlődő ősöket nem találunk. A gyakorlatban ilyen származási lappal alig-alig találkozunk, hisz a 4 ősi sorban összesen 30 ős található (2 szülő, 4 nagyszülő, 8 dédszülő, 16 ükszülő), s ezek egy része gyakran ismétlődik. Mivel a tenyésztés során egészséges és homogén almok előállítására törekszünk, az idegentenyésztés klasszikus módszere alig

megvalósítható tenyésztési eljárás. Elméletileg magában hordozza a szóródás veszélyét, amelynek következménye a nem egyöntetű, esetleg szélsőségesen különböző kölykök megjelenése egyegy alomban. A Amerikai Akita összpulációs szinten ma már sokkal inkább homogén fajtának tekinthető, mint a század elején, illetve közepén volt. A heterogén almok születésének valós veszélye ebből adódóan jóval kisebb. Az idegentenyésztés célja a rokontenyésztés káros hatásainak a megelőzése, az életképesség, ellenálló képesség fokozása, új genetikai kombinációk kipróbálása, a vérfrissítés. Az idegentenyésztésnél nagy hangsúlyt kell helyezni a kiszemelt tenyészállatok rögzítendő tulajdonságainak homogenitására. Egy-egy értékes tulajdonság, csak úgy rögzíthető idegentenyésztést alkalmazva, ha szukáinktól idegen, azokkal rokonságban nem álló kanokkal homogén párosítást valósítunk meg, s a kívánatos tulajdonságokat hordozó kölyköket hagyjuk meg továbbtenyésztésre. Az idegentenyésztés előnyeként említhető a szaporodásbiológiai tulajdonságokra gyakorolt hatása is. A szuka peteleválása a ciklus során folyamatos, s valójában sokkal több petesejt termékenyül meg, mint amennyi kölyök születik. A megtermékenyült petesejtek egy része genetikai és környezeti hatásokra elpusztul és felszívódik. Idegentenyésztéssel csökkenthetjük a káros receszív gének homozigóta állapotba jutásának esélyét, s ezzel a felszívódó embriók számát.

Rokontenyésztés

Rokontenyésztettségéről akkor beszélünk, ha a Amerikai Akitaunk származási lapján egy-egy kan vagy szuka többször fordul elő. Számtalan Amerikai Akita származási lapja ilyen! Nem mindegy azonban, hogy az ismétlődő ősök hol, hányadik ősi sorban és milyen gyakorisággal találhatóak. A gyakran emlegetett vonalenyésztés is a rokontenyésztés egy formája, amelyet egy-egy kiválónak vélt kanra vagy szukára alapozunk, s tenyésztésünkben azzal minél közelebbi rokonságot kívánunk kialakítani.

A rokontenyésztés vitathatatlan előnye a tulajdonságok rögzítése. Arról már sokan megfeledeznek, hogy a kedvezőtlen jellegeket is ugyanolyan mértékben rögzítik a tenyésztés során, mint az éppen kívánatos tulajdonságokat. Legszorosabb a rokontenyésztés, ha a szülőket ivadékaikkal párosítunk, vagy édestestvérek párosítását tervezzük. Ezeket a párosításokat kerüljük el, mert túlságosan sok kockázattal járnak. A rokontenyésztés felszínre hozhatja azokat a receszív tulajdonságokat, amelyek az idegentenyésztés módszerét alkalmazva, elnyomva tarthatók. A szoros és a legszorosabb rokontenyésztés hatására a szervezet túlságosan elfinomodhat. Csökken a rokontenyésztett egyedek toleráló képessége, immunreakcióik gyengülnek. Szem, fogazat, és kanoknál here rendellenességek jelentkezhetnek.

7.

Tenyésztési Szabályzat

Amerikai Akita

A fajtatiszta tenyésztés fejlesztése és a tenyésztői munka céltudatosságának erősítése érdekében az Egyesület az alábbi Tenyésztési Szabályzatot alkalmazza. Jelen Tenyésztési Szabályzat kötelező érvényű minden Magyarország területén működő, Amerikai Akita tenyésztési tevékenységet végző tenyésztőre, aki az Egyesület által kiadott, az FCI által is elismert Származási Igazolásra tart igényt.

7.1 A tenyésztés

A 98/2013. (X.24) VM rendelet szerint az adott fajta tenyész- és haszonértéket növelő, vagy génmegőrzést szolgáló célirányos tevékenységek összessége.

7.2. A tenyésztési jog

7.2.1. A tenyésztő

A 64/1998 FVM rendelet alapján Tenyésztő: olyan természetes és jogi személy, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság, melynek tenyésztési célra tenyészeb van a tulajdonában. Az alomtenyésztője az, aki fedeztetéskor a tenyészszuka tulajdonosa, vagy tenyésztési bérlője abban az esetben, ha a fedeztetés, a vemhesség, és a kölykök első 49 életnapja alatt tevőlegesen gondoskodott az anyakutyáról és a kölykökről. (A gondoskodás az állatokra gyakorolt tevőleges behatási lehetőség, ami a gondoskodó folyamatos közvetlen közelségét, a folyamatos felügyelet lehetőségét, az állatok kontrollját, figyelmes felügyeletét, ellátását és

gondozását jelenti). A gondoskodás egy meghatalmazott, szakmailag megfelelő személy által is végrehajtható. A Egyesület tagjait a tenyésztéshez való jog megilleti.

7.2.2. A tenyészhely

Tenyészhely alatt kizárólag a tenyésztő saját tulajdonában, illetve családtagjainak tulajdonában lévő, bejelentett tartási helyet értjük. Ettől eltérő személy tulajdonában lévő tartási helyen a tenyésztő nem jogosult tenyésztést folytatni, az alábbi kivételtől eltekintve.

Egy tenyésztő évente három alom erejéig végezhet tenyésztést más személy tulajdonában lévő tartási helyen. Ebben az esetben azonban a tenyésztőnek és a tartási hely tulajdonosának szerződésben kell megállapodnia a tenyésztésről. A szerződésnek tartalmaznia kell, hogy a tartási hely tulajdonosa lemond tenyésztési jogáról és az alommal kapcsolatos bevételekről, illetve a tenyésztő kijelenti, hogy ő a teherviselője az alommal kapcsolatos költségeknek és ő a felelős az almot érintő, Az Egyesület szabályzatában előírt valamennyi rendelkezés betartásában. A felek közötti szerződést meg kell küldeni a Tenyésztésvezetőnek, amennyiben ez elmarad, abban az esetben a Tenyésztésvezető megtagadja a Származási Igazolások kiadását.

7.3. A tenyésztési jog átadása

7.3.1. A tenyészszuka tulajdonjogának megváltozása

Bármilyen korú nem fedezettett szuka eladása, vétele vagy elajándékozása esetén a tenyésztési jog automatikusan a vevőt vagy a megajándékozottat illeti - feltéve, ha az adásvételi vagy ajándékozási szerződés erről másképpen nem rendelkezik. A tulajdonjog változás átvezetéséhez a tenyésztésvezetőnek meg kell küldeni:

- a) a tulajdonos változás igazolólapjának egy eredeti példányát;
- b) a kitöltött és aláírt Származási Igazolást.

7.3.2. A befedezett tenyészszuka tulajdonjogának megváltozása

Fedezettett szuka eladása, vásárlása vagy elajándékozása esetén a tenyésztési jog megtartható, vagy átruházható. A tenyésztési jog átruházása esetén - még a szuka kölykezése előtt - a tenyésztésvezető részére meg kell küldeni:

- a) a tulajdonos változás igazolólapjának egy eredeti példányát, vagy;
- b) a tenyésztői jog átadásáról (tenyészbérletről) szóló szerződés vagy nyilatkozat egy eredeti példányát;
- c) a Fedezettési Jegyet

7.3.3. A mesterséges termékenyítéshez kapcsolódó szaporítóanyagok tulajdonjogának megváltozása

Amennyiben a kutyától mélyhűtött szaporítóanyag (sperma, embrió) lett tárolva, annak tulajdonjogáról a szerződésben külön kell rendelkezni. A szerződés 1 példányát a tenyésztésvezető részére a szerződés létrejötte után 15 napon belül meg kell küldeni.

7.4. A tenyésztési jog bérlete

7.4.1. Általános tudnivalók

Ha nem a szuka tulajdonosa kíván a szukával tenyésztetni vagy a fedező kannel fedeztetni tenyészbérleti szerződés kötésére van lehetőség, mely a tulajdonképpen a tenyésztési jog meghatározott időre történő átruházása. A tenyészszukanak a fedeztetés első napjától a kölykök 49. életnapjáig a bérlő gondoskodása alatt kell állnia. Ezt az Egyesület vezetője, vagy az általa megbízott tenyésztési tanácsadó a szerződés teljes időtartama alatt bármikor jogosult ellenőrizni. A fedezőkan tenyésztési jogát határozott időtartamra lehet bérbe adni. A tenyészbérleti szerződés létrejöttét be kell jelenteni a Egyesület vezetőjének, a szerződés kötését követő

15 napon belül. Azon szukára vagy kanra, amelyeknek törzskönyvét a Egyesület zárolta vagy olyan személy tulajdonában van, akitől a Egyesület a tenyésztési jogot megvonta, tenyészbérleti szerződés nem köthető, illetve a törzskönyvezést meg kell tagadni.

7.4.2. Külföldi tulajdonú kutya tenyészbérlete

A tenyésztési jog bérlete külföldi tulajdonú Amerikai Akita esetében a vezető által engedélyezhető, vitás esetekben a tenyésztési tanács adhat erre engedélyt az Általános tudnivalókban leírtaknak megfelelően.

7.4.3. A tenyészbérlet tilalom esetén

Tilalom (pl. törzskönyv zárólása) alatt álló befedezett szukanak a tenyésztési jogát más személyre átruházni TILOS! E tilalom automatikusan vonatkozik arra a személyre is, aki a tilalom ellenére a tulajdonossal tenyészbérleti szerződést köt. A törzskönyveztetési tilalom alatt álló kant a tulajdonosnak tilos a sajtóban

hirdetés formájában fedeztetésre ajánlani, valamint nem szabad fedeztetés céljából másnak átadni, illetve átvenni.

7.5. A tenyésztési jog megvonása

Az Állatvédelmi Törvény, a Egyesület Alapszabályában rögzített tenyésztési, fajtavédelmi célkitűzések, a jelen Tenyésztési Program, valamint a Egyesület Tenyésztési Tanácsának határozatai és döntései ellenében elkövetett szabálysértések figyelmeztetést, majd a tenyésztési jog határozott vagy határozatlan idejű felfüggesztését vonja maga után. A felmerült eseteket a Tenyésztési Tanács bírálja el.

7.6. A tulajdonosváltás

Amennyiben egy Amerikai Akita gazdát cserél, minden esetben ki kell tölteni egy Tulajdonosváltás bejelentő lapot, melyen rögzítik a Amerikai Akita, a régi és az új tulajdonos adatait valamint az eladás helyét és idejét. A tulajdonosváltást minden esetben 15 napon belül be kell jelenteni az Egyesület vezetőnek, a Származási Igazolás illetve a Tulajdonosváltás bejelentő lap egyidejű megküldésével. A kutya tulajdonváltását az Egyesület törzskönyvezetési szabályzatban taglalja. A kutya eladása esetén az új tulajdonos számára a származási lap többletköltség nélkül kerül átadásra, az átírás díját az új tulajdonos az érvényes díjszabás szerint fizeti.

7.7. A kennelnév és annak védelme

7.7.1. Általános tudnivalók

A kennelnév a tenyésztési jogot gyakorlóhoz tartozik, a tenyésztői tevékenységből származó kölykök megnevezésének kötelező részét képezi. A tenyésztő kérelmére, az elismert kinológiai szövetség (aki egyben az FCI magyarországi tagszervezete) az FCI kennelnév kiváltásának és levédésének szabályai szerint levéd egy kennel nevet az induló tenyészet számára. A kennelnév védettsége az utolsó alom bejegyzése utáni 10. év december 31-ével szűnik meg, addig másnak ki nem adható. A kennelnév át nem ruházható, csak öröklés tárgyalehet és azt az örököst illeti meg, aki a tenyésztést folytatja. A bértenyésztésből származó kölyköket a bérlő kennel neve alatt kell bejegyezni. Ha egy szukának több tulajdonosa is van, azt a tulajdonost kell tenyésztőnek tekinteni, aki az almot bejelenti, és az ő kennelneve alatt kell törzskönyveztetni.

7.7.2. A kennelnév kiváltása

A kennelnév tulajdonjogát az elismert kinológiai szövetségnél kell kérelmezni és az a kiadás időpontjától védetté válik. A kennelnév egy személy tulajdonjoga vagy társas tulajdon is lehet, de egy személynek az FCI szabályzata szerint, csak egy bejegyzett kennelneve lehet. A kérelemnek három nevet kell tartalmaznia, ahol is a kívánt név az első helyen áll. A másodikat vagy harmadikat akkor kapja meg a tenyészet, ha az előző már ki van adva, vagy más okból nem adható ki. Minden levédendő kennelnévnek határozottan el kell térnie a már kiadottaktól. A nemzetközi védettség érdekében ajánlatos magyar hangzású kennelnevet választani. A kennelnévről a tenyésztők igazolást kapnak.

7.8. A tenyésztés feltételrendszere

7.8.1. Általános tudnivalók

A tenyésztői munka szakértelmet, felelősségteljes gondolkodást, kitartást, önzetlenséget igényel. Alapja az állatok - azon belül a kutya - iránt érzett szeretet és felelősség, figyelembe véve, hogy a kutya mint társállat van jelen az ember mellett. Igazán sikeresen tenyészteni csak megszállottan lehet, mely tevékenység sok időt, energiát és jelentős anyagi ráfordítást kíván. A tenyésztés hobbi, és gyakran hivatás is együtt. A Egyesület elítéli és semmilyen közösséget nem vállal az olyan jellegű tevékenységgel, amely a Amerikai Akita kutyafajta, pusztángazdasági, kereskedelmi szempontú szaporítására irányul, ellenben a tőle elvárható legmagasabb szinten támogatja azokat a tenyésztőket, akik tevékenységüket a felelős és lelkiismeretes Amerikai Akita tenyésztés és állattartás értékrendje szerint végzik. A Amerikai Akita fajta védelmét, fenntartását szolgáló alapvető érdekünk, hogy az általunk tenyésztett kölyök fizikumát és idegrendszerét tekintve is egészséges legyen. A kölyköket szeretettel, emberközelben neveljük, hogy később az új gazdánál zökkenőmentesen tudjanak beilleszkedni.

7.8.2. A tenyésztés alapvető feltételei

a) Tenyészteni csak FCI Származási Igazolással rendelkező kutyákkal lehet, amelyek a Amerikai Akita kutyafajta, FCI Standardjában meghatározott fajtaleírásának megfelelnek, funkcionálisan egészségesek és

örökletes betegségektől mentesek, valamint regisztrálva vannak a Egyesület által vezetett törzskönyvben, továbbá teljesítik jelen Tenyésztési Szabályzat követelményeit.

- b) A tenyészet rendelkezik az FCI által levédett kennelnévvel.
- c) Mind a szuka, mind a kan rendelkezik a Egyesület által rendezett tenyészszemlén elért legalább tenyészhető minősítéssel. A minősítés hiánya esetén csak a **Regisztrációs lap** adható ki.
- d) A tenyészhelynek alkalmasnak kell lenni egy egészséges Amerikai Akita alom felneveléséhez. A tenyésztési hellyel kapcsolatban, az mindenkor aktuális állatvédelmi- és állattenyésztési törvényben előírtak az érvényesek. Ha az alom látogatása során a Tenyésztési Tanács tag súlyos hiányosságot észlel, kötelessége figyelmeztetnie a tenyésztőt és javaslatot kell tennie azok kijavítására, melyet a jegyzőkönyvben rögzíteni kell. Abban az esetben, ha hiányosság a következő alomlátogatás során is fenn áll, úgy a tenyésztésvezető a tenyésztői tevékenységet felfüggeszti mindaddig, amíg a tenyészhely nem lesz alkalmas az előírások teljesítésére.
- e) Az FCI Tenyésztési Szabályzata alapján egy kutya akkor mentes örökletes betegségtől, ha teljesíti és megfelel a Egyesület által kiírt egészségügyi szűréseknek, ha egészségesen örökíti a fajta jellemzőit, típusát és tipikus temperamentumát anélkül, hogy bármilyen lényeges örökletes hiányosságot mutatna, amely gyengítené az utódok funkcionális egészségét. A tenyésztés során mellőzni kell minden olyan jellegű túlzást, amely a kutyák funkcionális egészségének károsodását okozhatja.
- f) Csak funkcionálisan egészséges kutyák tenyészthetők. A tenyésztő felelősséggel tartozik azért, hogy az általa tenyésztésbe vont kutya a viselkedési és a testi adottságainál fogva alkalmas a tenyésztésbe vételre. A tenyésztőnek olyan körülményeket kell biztosítania a tenyészegyek részére, ami megfelel a fizikai, lelki igényeiknek és az utódok fejlődésének, szocializálódásának.
- g) Nem lehet Amerikai Akita tenyészteni a fajta standardjában felsorolt kizárásra okot adó hibákkal, valamint rejtett heréjúséggel (kryptorhizmus), félheréjúséggel (monorhizmus), csípő és láthatóan klinikai tüneteket mutató térd ízületi diszpláziával, epilepsziával, örökletes szembetegségekkel, illetve örökletes vagy az életvitelt lehetetlenné tevő betegségekkel.
- i) Kutyakereskedők részére történő tenyésztés nem engedélyezett, ill. közvetítő útján történő értékesítés sem. Az ilyen jellegű tevékenység a tenyésztési jog felfüggesztését vonja maga után.
- j) A fajtajelleg megszilárdítása érdekében valamennyi tenyésztésre szánt egyed a tenyésztésbe vétel előtt tenyészszemlén kell elbíraltatni. A tenyészminősítést mindkét szülőnek legkésőbb a születendő alom alombejelentőjének leadási időpontjáig meg kell szereznie. Az egyedeknek a Egyesület által előírt Tenyészszemle Szabályzatnak kell megfelelnie.

k) A tenyésztésbe vétel alsó és a tenyésztésben tartás felső határai

A kanokat legkorábban 15 hónaposan lehet tenyésztésbe állítani, amennyiben az egyed regisztrált és a minősítést megszerezte a tenyésztésre. Különleges esetben az Egyesület vezetője engedélyével lehet eltérni.

l) A szukákat legkorábban 18 hónapos korban lehet tenyésztésbe venni, amennyiben az egyed regisztrált, valamint megszerezte a minősítést a tenyésztésre. A tenyésztésben tartás felsőkorhatára általában 8 év. Ha különleges érvonallóról van szó a fenti korhatártól (8 év) is ellehet térni az Egyesület vezetőjének engedélyével.

A szuka 2 naptári évenként csak 3 almot nevelhet fel.

A felnevelhető kölykök száma a jó gazda gondossága mellett az anyaállat és kölykei erőállapotától, az alom minőségétől függ.

- n) A Egyesület Tenyésztési Tanácsa időközönként, szűrőpróbaszerűen alom- illetve kennel látogatást végezhet.
- o) Tilos azonos szülőktől származó egyedek pároztatása. Szülőknek kölykével történő pároztatása a Egyesület Tenyésztési Tanácsának előzetes engedélyéhez kötött.
- p) Amennyiben a tenyésztés során használt tenyészegyek külföldi személy tulajdonában vannak és az nem Magyarországon tenyész, azonban a Egyesület által kiállított Származási Igazolásra tart igényt, úgy a tenyészpárnak meg kell felelnie a Egyesület Tenyésztési-, Tenyészszemle- és Törzskönyvezési Szabályzatában rögzített kritériumoknak.
- q) Amennyiben egy magyar tulajdonú tenyészszuka külföldi fedezőkanal történő fedeztetésére van szándék és a tenyésztő a Egyesület által kiállított Származási Igazolásra tart igényt, úgy a Egyesület elfogadja a fedezőkanak a származási országában elért tenyészminősítését.
- r) Honosított importált egyedekkel való tenyésztési szándék esetében csak a Egyesület által kiadott tenyészminősítés megléte esetén tarthat igényt a tenyésztő a Egyesület által kiállított Származási Igazolásra.

- s) A Egyesület elfogadja a mindenkor hatályban lévő Tenyésztési Program érvényessége előtt érvényben lévő tenyésztési szabályzatoknak megfelelően kiadott tenyésztési minősítéseket és azokat a törzskönyvezés során folytatólagosan alkalmazza.
- t) A Tenyésztési Tanácsnál az egyedi Pároztatási Engedélyek (korhatár alatti, feletti pároztatás) esetében a kérelmezést minden esetben a fedeztetés várható időpontja előtt legalább 30 nappal kell kérni. Az engedély egy alkalomra szól. A Tenyésztési Tanács dönt a pároztatás engedélyezéséről, a kérelem benyújtásától számított 15 napon belül. A Tenyésztési Tanácsal nem rendelkező szülők párosításának és törzskönyvbe kerülésének engedélyezésére nincs lehetőség. Ezen párosításokból született kölykök automatikusan a regisztrációs lapra kerülnek.

Az Egyesület a Amerikai Akita Standardadó- anyaország (USA) szabályzatával összhangban nem előír a tenyésztés feltételekén kötelező szűrő vizsgálatot, mivel nagy hangsúlyt fektet a Amerikai Akita egészségének megőrzésére illetve a jobbításának elősegítésére, így a tenyészállatok által elérhető legmagasabb fokozat a **Tenyésztésre javasolt** minősítés elérését az előírt kiállítási eredményeken túl, a tenyésztési tanács által kidolgozott protokoll szerinti szűrés megszerzéséhez köti. Az egészségügyi szűréseket a tenyésztési felelős felügyeletével a tenyésztési bizottság által elkészített javaslat alapján az Egyesület külön határozatban szabályozza.

u) Jelen Tenyésztési Szabályzatban nem szabályozott vagy nem egyértelműen eldönthető eset engedélyezése a Egyesület Tenyésztési Tanácsának hatáskörébe tartozik. Az engedély kiadásához minden esetben a Tenyésztési Tanács 50 % +1 szavazati aránya szükséges.

7.9. A fedeztetés

- a) A fedezőkan tulajdonosának az a személy számít, aki a fedezőkan Származási Igazolásán az Egyesület (régebben MEOE) által regisztrált, felvezetett tulajdonos, vagy általa szerződéssel meghatalmazott személy arra, hogy a fedező kan adott időszakban a szuka fedezésére rendelkezésre bocsáthatja.
- b) Azon egyedek, amelyek tenyésztésre nem alkalmas minősítésűek, vagy amelyek Származási Igazolását a Egyesület zárta, nem használhatók tenyésztési célokra.
- c) A fedezőkan kiválasztása a tenyésztő joga, ugyanúgy a kan tulajdonosa is jogosult a szukák megválasztására. Mind a szuka, mind a kan tulajdonosa köteles a fedeztetés előtt meggyőződni arról, hogy a partner kutyája a Egyesület tenyésztési feltételeinek megfelel. Ezen kívül meg kell győződniük arról is, hogy milyen rokonsági fok áll fenn a tenyésztésre szánt egyedek között, mert a Egyesület a rokontenyésztés fokát szabályozza.
- d) Ha a tenyésztő kéri, a Egyesület Tenyésztési Tanácsa irányt mutathat a párválasztásban. A kan-, illetve a szukatulajdonos egymással szembeni jogai az FCI és a Egyesület szabályaiban rögzítettek, és közvetlenül érvényesek.
- e) A Amerikai Akita tenyésztők, tulajdonosok kötelesek az őket érintő határozatokról, ill. ezek változásairól maguk informálódni. A szabályok áthágása a tenyésztés felfüggesztését, ismétlődő esetben betiltását vonhatja maga után.
- f) A fedezés megtörténtével a kan teljesítményének ellentétéleként a tulajdonost megilleti a fedeztetési díj. A fedezési díj összegének és fizetési módjának, esetleg kölyökért történő fedeztetés alkalmazásának a megszabásakizárólag a két fél megállapodásának a tárgya. A későbbi viták elkerülése érdekében írásos Fedeztetési megállapodás készítése ajánlott. A Egyesületnek nincs jogi lehetősége és hatásköre a két fél közötti későbbi elszámolási vitákban való részvételre és igazságtételre, a felek igazukat megegyezés híján polgári peres eljárás keretében bizonyíthatják, illetve érvényesíthetik fedeztetési díj vagy kártérítési igényüket.
- g) A fedezés tényét a kan tulajdonosa a két példányban kinyomtatott Fedeztetési Jegyben aláírásával igazolja, rögtön a fedeztetés megtörténte után. A végrehajtott fedeztetés után a fedező kan teljesítette a köteleességét és ezért a tulajdonosa jogosult az előre megállapodott fedeztetési díjra. Ez nem szükségszerűen jelenti azt, hogy a szuka vemhes lesz. Ha a szuka nem lesz vemhes, akkor csakis a fedező kan tulajdonosától függ, hogy felkínál-e ingyenes fedeztetést a következő tüzelésnél, illetve visszatéríti-e a fedeztetési díj bizonyos százalékát. A megállapodást írásban szükséges rögzíteni a fedeztetés megtörténte előtt. Az ingyenes fedeztetés időkerete lejára fedezőkan elhullásakor, vagy tulajdonosa változása esetén, illetve a szuka elhullásakor. A kantulajdonos köteles a fedeztetés teljes díját (fedeztetési díj) a szukatulajdonosnak visszafizetni, ha időközben a kan tenyésztési jogátidőlegesen, vagy véglegesen megvonja a Egyesület, vagy a kan időközben elpusztul és a szuka üresen marad.

- h)** Javasoljuk, hogy a szuka tulajdonosa vagy az általa megbízott személy vigye a szukát a kanhoz és szállítsa vissza. Ha azonban a szukát néhány napig a fedező kan képviselője látja el, a szuka tulajdonosa anyagilag felelős az etetésért, az ellátásért, ha szükséges az állatorvosi gondozásért és bármilyen kárért, amit a fedezőkan képviselőjének okoz, valamint amennyiben a szukát a kan képviselője utaztatja haza a hazautaztatás költségeit is köteles fedezni.
- i)** Az a személy, aki ellátja az állatot és törődik vele, jogilag felelős bármilyen, harmadik félnek okozott kárért az adott időtartam alatt. A fedezőkan tulajdonosának/képviselőjének figyelembe kell ezt vennie, és számolnia kell a személyes felelősség vállalásával.
- j)** Ha a szuka megbetegszik, baleset éri vagy súlyos esetben elhullik, mialatt a fedezőkan képviselőjének felügyelete alatt áll, a kan tulajdonosa köteles a szuka megbetegedését, elhullását és az betegség vagy elhullás okát állatorvossal igazoltatni, és annak költségeit vállalni. Azonnal értesítenie kell a szuka tulajdonosát a szuka megbetegedéséről, elhullásáról és az elhullás okáról. Amennyiben a tulajdonos az elhullott kutyát látni kívánja, azt lehetővé kell tenni a részére. Ha a szuka megbetegedése, elhullása a kantulajdonos hibájából történik, akkor a szuka tulajdonosát kártalanítania kell. Amennyiben a fedezőkan tulajdonosa nem hibáztatható a szuka megbetegedésében vagy elhullásában, úgy a szuka kutya tulajdonosának kell a szuka megbetegedésével, elhullásával járó költségeket a fedezőkan tulajdonosának visszatérítenie.
- k)** A fedezőkan képviselője kizárólag a szerződésben meghatározott kan kutyával köteles – és jogosult – fedeztetni a fedeztetni kívánt szukát. Amennyiben az említett fedezőkan képtelen a fedezésre, más kutyával nem lehet őt helyettesíteni a szuka tulajdonosának előzetes írásbeli beleegyezése nélkül. Minden esetben tilos a szukát egynél több fedező kannel fedeztetni egy tüzelési cikluson belül. Amennyiben az mégis megtörténik az alom törzskönyvezése csak a született kölykök DNS származásvizsgálata után az apaság megállapítását követően történhet meg. Ilyen esetben a tenyésztő köteles jelenteni az esetet a Tenyésztésvezetőnek a többszörös fedeztetés megtörténtét követően legfeljebb 15 nappal, aki a vizsgálatok alapján engedélyezheti a kettős vagy akár többes apaságú, de egyértelműen beazonosított származású almon belül a kölykök törzskönyvezését. Az apasági vizsgálatok és az alom törzskönyvezésével járó többletköltségeket a tenyésztő köteles viselni, illetve amennyiben a többszörös fedeztetés nem az ő beleegyezésével történt a fedezőkan képviselője felé kártérítési igényel élhet. Amennyiben a többszörös fedeztetés tényét a tenyésztő nem jelenti be és az alomlátogatás során a többszörös fedeztetés gyanúja merül fel, a Tenyésztésvezető elrendelheti az alom apasági vizsgálatát. Amennyiben a tenyésztő nem járul hozzá az apasági vizsgálathoz az alom nem törzskönyvezhető. Ha az alom több apától származik, a törzskönyvezés csak az alom összes kölykének apasági vizsgálata után törzskönyvezhető.
- l)** Olyan esetben, ha egy kan kutya véletlenül fedezett egy szukát és az nem az előre megbeszélt kan volt, a fedezőkan képviselőjének, akinek felügyelete alatt állt a szuka, értesítenie és kártalanítania kell a szuka tulajdonosát minden, a véletlen fedezésből származó költségért. Véletlen fedezés esetén tilos végrehajtani egy másik fedeztetést az eredetileg kijelölt fedező kannel. Ilyen esetekben a fedezőkan képviselője nem kérhet fedeztetési díjat.
- m)** Fedeztetésnél a fedeztetés előtt ajánlott. Fedeztetési megállapodást kell készíteni, majd a fedezőkan képviselője rögtön a fedezés megtörténte után kiállítja a Fedeztetési Jegyet. Aláírásával igazolja a fedezés tényét. A Fedeztetési Jegy a törzskönyvezés alapbizonylata, melyet az Alombejelentő Jeggyel együtt meg kell küldeni az Egyesület vezetőnek.
- n)** Adminisztratív szempontból mesterséges megtermékenyítésnek az állatorvos által végzett beavatkozást tekintjük. Amennyiben a beavatkozás során mind a kan, mind a szuka jelen van, akkor az állatorvos igazolást ad arról, hogy a kan és a szuka egyedi azonosításáról meggyőződött. Friss és fagyasztott sperma felhasználása esetén (amikor az apaállat nincs jelen) az állatorvos igazolást ad ki a termékenyítés tényéről. Az igazolás során a beérkező dokumentumok alapján igazolja a kan kutya kilétét. A spermát biztosító fedezőkan képviselőjének (állatorvosnak) kell aláírni a Fedeztetési Jegyet a szuka tulajdonosának az állatorvos által kiadott igazolás mellé.

A Amerikai Akita kutya fajtánál mind a természetes mind mesterséges megtermékenyítés illetve hűtött vagy mélyhűtött spermával való fedeztetés elfogadott, amennyiben a spermát adó kan és a fedeztetett szuka megfelel a tenyésztési programban előírt követelményeknek. Vemhesen importált szuka és az őt bepárázó kan utódai, ha a szülők rendelkeznek a saját országuk tenyésztési felvételeivel, minden további feltétel nélkül törzskönyvezhetőek.

8. Tenyészszemle Szabályzat

8.1 A tenyészszemle

A Tenyészszemle az adott fajta legfontosabb értékmérője, a tenyészegyedek célirányos ellenőrzése, a fajtagondozó szervezet tenyésztési programjában meghatározott módon, mely összhangban van a magyarországi kynológiai csúcsszervezet, az FCI, valamint a fajta standardadó ország Japán tenyésztési irányelveivel.

Az Egyesület által rendezett tenyészszemle kötelező minden 2014.01.01 és utána született Amerikai Akita és azokra az egyedekre, akik a szabályzat hatálybelépéséig még nem szereztek tenyészhető minősítést. Az Egyesület jelen szabályzata visszamenőleges hatállyal nem bír, azaz ha a fajtához tartozó egyedek a tenyésztésbe állítás feltételeit a Tenyésztési Szabályzat hatályba lépése előtt már megszerezte, úgy minden további nélkül tenyésztésbe állíthatóak, figyelembe véve a szuka reprodukciós időszakára vonatkozó korlátokat.

8.1.1 A tenyészszemle tárgyi feltétele

Minimum 10 méter X 10 méter körülhatárolt, síkfelületű terület, 1 db asztal 2 db szék. Szabadtéren rendezett tenyészszemle esetén 1 db minimum 3 méter X 3 méter legalább 3 oldalán zárt és legalább 2 m belmagasságú sátor.

Tenyészszemlén az adott fajtára FCI által elismert küllembíró bírálhat.

A tenyészszemle bírálata közben a bírói körben, kizárólag a következő személyek tartózkodhatnak

- a FCI küllembíró, aki önállóan végzi a bírálatot és adja ki a minősítést
- az Egyesület vezetője vagy általa kijelölt 1 tagja, aki végzi az egyedi azonosítást, - jegyző aki vezeti a bírálati lapot.
- a bírálandó kutya és felvezetője

- a) A Tenyészszemle célja a tenyésztésre szánt Amerikai Akiták tenyészminősítése, a tenyésztésre nem kívánatos egyedek kiszűrése.
- b) A tenyészszemlére jelentkező, minden 12 hónapot betöltött, FCI által elismert származási lappal rendelkező, microchippel ellátott Amerikai Akita megfelelő kondícióban és általánosan jó egészségi állapotban van. A tenyészszemlére ebet csak eredet származási lappal együtt lehet bemutatni. Az azonosításhoz a tulajdonos (megbízott) a származási lapot köteles leadni, melybe a bíró szabad betekintést nyerhet. Amennyiben abenevezett kutya nem azonosítható, a származási lapot fel kell függeszteni. A bírónak minden egyes kutya minősítést a bírálati lapon végzi.
- c) Tenyészszemlét Magyarország területén Amerikai Akita fajta esetében az Egyesület szervezhet, melyet annak időpontja előtt legalább 15 nappal köteles bejelenteni a MEOE szövetség felé.
- d) A következő évi tenyészszemlék számát, helyszínét és időpontját a Egyesület Vezetőségének minden év január 31-ig kell meghatározni. A Egyesület által rendezett rendezvényekkel azonos napon és helyszínen kötelező tenyészszemlék is tartani, valamint az éves tenyészszemlék száma nem lehet kevesebb, mint 2. A Tenyészszemléken bíró is lehet, aki Amerikai Akita fajtának az FCI által elismert nemzetközi küllembírója, vagy az FCI magyar küllembírói testületének tagja és a Egyesület felkéri a bírálatra.
- e) A bírónak kötelező a Egyesület által alkalmazott részletes leíró Tenyészszemle bírálati lap minden részét kitölteni és a tenyészminősítési kategóriák szerint a bemutatott egyedeket az abban foglaltak szerint minősíteni. Minősíteni kizárólag egy kategória megjelölésével lehet. A minősítést és a bíró munkáját a jegyző segíti, mely a bírálat dokumentációjának elkészítését is jelenti.
- f) A Tenyészszemle eredményét a bírálat után az egyed eredeti Származási Igazolására kötelező felvezetni.
- g) Tenyészszemlén 12 hónapos kort betöltött ebek vezethetők fel.
- h) A tenyészszemlére Amerikai Akitát csak eredeti Származási Igazolással lehet bemutatni.
- i) Tenyészszemlén egyedi azonosítás (tetoválás vagy mikrochip) nélküli kutyának TBL-t kiadni nem lehet. Amennyiben a bemutatott kutya nem azonosítható, a bírálat nem elvégezhető.
- j) Tenyészszemlére a nevezés a helyszínen történik, a bemutatandó egyed eredeti Származási Igazolásával, oltási igazolvánnyal. A bírálatot csak a tulajdonos kérheti.
- k) A Tenyészszemle Bírálati Lap (TBL) 2 példányban készül, melyet a bíró aláírásával illetve a Egyesület vezetőjének aláírásával és az Egyesület bélyegzőjével hitelesít illetőleg az előzőleg leadott eredeti Származási Lapon igazolják az elért eredményt. A bírálati lap első példánya a Amerikai Akita tulajdonosáé, a másik az Egyesületnél marad.

- l) A Tenyészszemle Bírálati Lapon szereplő összes adat feltüntetése kötelező, beleértve a bemutatott egyed egészségügyi szűrővizsgálati eredményeit is, melyet a tulajdonosnak igazolnia kell.
- m) A Tenyészszemle Bírálati Lapot a Egyesület köteles megőrizni, annak tartalmát tenyésztésszervezési, tenyészték becslési célokra felhasználhatja.
- n) A bíró köteles a Származási Igazolás visszavonására javaslatot tenni a tenyésztőszervezetnek, ha a tenyészszemlén bírált egyedről megállapítható, hogy nem fajtatiszta. A javaslatot a bírónak kellőképpen indokolnia kell. Ilyen esetben a Tenyésztésvezetőnek a Származási Igazolást azonnal be kell vonnia.
- o) A Tenyészszemle bírálat díját a mindenkor érvényes Egyesület Szolgáltatási Díj Jegyzéke tartalmazza

8.2. Tenyészszemlén adható minősítések

A tenyész cél elérésének érdekében a Egyesület a következő tenyészminősítéseket alkalmazza, melyeket kizárólag a Egyesület által rendezett tenyészszemléken lehet megszerezni.

- a) **Tenyészthető:** a tenyészszemlén bemutatott egyed a Amerikai Akita FCI Standard, valamint a Egyesület által kiadott magyarázat, a Tenyésztési- és Tenyészszemle Szabályzat előírásainak és a Tenyésztési Szabályzatban előírt egészségügyi szűrési feltételeknek megfelel.
- b) **Tenyésztésre javasolt:** A Tenyészthető egyedeknek kiadható a Tenyésztésre Javasolt értékelés is, ha ezt a bíró indokoltnak látja. Tenyésztésre Javasolt besorolást csak olyan egyed kaphat, amely típusában, megjelenésében fajtájának reprezentánsa és semmilyen súlyos hibával nem rendelkezik.
- c) **Tenyésztésre ideiglenesen nem alkalmas:** a felsorolt szabályozók előírásai szerinti hibát nem hordoz, azonban a bemutatott egyed jelen állapotában nem ítélt meg (pl. kondíció, idegrendszer, egészségi állapot stb.) úgy, hogy az egészséges egyedek felnevelésére alkalmas-e. Ebben az esetben a Tenyészszemléegy későbbi időpontban megismételhető.
- d) **Tenyésztésre nem alkalmas:** az az egyed, amely a tenyészszemlén bemutatva a Amerikai Akita FCI Standard, a Egyesület által kiadott magyarázat, a Tenyészszemle Szabályzat, valamint a Tenyésztési Szabályzat előírásainak nem felel meg, illetve valamilyen súlyos hibát hordoz.

8.3. Kötelező egészségügyi szűrővizsgálat

A Tenyész kutyák állatorvosi szűrése az örökletes betegségekre kötelező és a minősítési rendszer része.

Felsorolt szűrések a betöltött 1 éves kor után elvégezhetőek.

8.3.1. Csípőízületi ficam /HD/

Meghatározás: A csípőízületet alkotó csontok degeneratív elváltozása, és az ebből adódó mozgászavar. A kor előrehaladtával a betegség egyre súlyosbodik.

Diagnózis: Röntgen

Öröklődés módja: Sokgénes öröklődés

Mentes minősítés: HDA

Majdnem mentes minősítés: HDB

Enyhe minősítés: HDC

Közepes minősítés: HDD Súlyos diszplázia minősítés HD E

HD szűrés fokozataival történő tenyésztés:

HD A> mentes

HD B> majdnem mentes;

HD C> enyhe eredménnyel tenyésztésbe vehető az egyed. Ilyen minősítéssel rendelkező szuka kutya párosítása csak, HD A minősítéssel rendelkező egyedekkel engedélyezett. A kanok esetében a Tenyésztésvezető véleményezésére, valamint engedélyére van szükség.

HD D> nem tenyészthető

HD E> súlyos kizáró ok.

8.4. Javasolt egészségügyi szűrővizsgálat

8.4.1. Térdkalács ficam (PATELLA LUXATION)

Egészséges kutya esetében a térdkalács megfelelő stabilitással illeszkedik a combcsont vájatóba (árkába). Amennyiben a vájat mélysége nem megfelelő vagy a combcsont és a sípcsont egymáshoz képest a normálistól eltérően helyezkedik el, a térdkalács kimozdulhat a vájatból. Az eddigi tapasztalatok alapján kizárólag öröklődésre (sokgénes) vezethető vissza a kialakulása. (Trauma hatására is kialakulhat, pl.: csípőficam, combcsont-, lábszárcsont rosszul összeforrt töréseit követően, a térdízület szalagjainak sérülésekor). Amennyiben a patella nem megfelelő helyen található, az a térdízület fokozott mértékű kopásához, degeneratív ízületi elváltozáshoz (artrózis), sántasághoz, fájdalomhoz vezet.

A térdkalács ficam besorolása:

Grade (fokozat)

A patella ficamot súlyosság foka alapján 4 kategóriába soroljuk.

0. NEGATIV, MENTES

I-es fokozat

1, enyhe: a térdkalács csak kézzel kimozdítható, mozgásban a helyén marad. A külsőráhatás megszűntével helyzete magától visszaáll. Többnyire tünetmentes, de az állatidős korára ízületi gyulladás (arthritis), degeneratív ízületi elváltozás (artrózis) kialakulhat.

II-es fokozat

2, közepes: A ficamodás járás, futás közben is előfordul, továbbjáráskor visszafordul vagy kézzel könnyen visszahelyezhető a térdkalács a vájatóba. Ilyen esetben futás közben a kutya fel-felkapja hátsó lábát, az állat „ugrik” egyet, vagyis egy lépésre nem teszi le a lábát. A végtag görbülete előfordulhat, de minimális.

III-es fokozat

3, súlyos: A patella többnyire ficamodott helyzetben van, de kézzel visszahelyezhető, de hamarosan újra elmozdul. Az állat terheli a végtagot, de teljesen nem tudja kinyújtani. A végtag görbülete látható.

IV-es fokozat

4, nagyon súlyos: a patella állandó ficamodott helyzetben van. Kézzel nem állítható vissza normál helyzetbe, műtét szükséges. A végtag görbülete kifejezett. Természetesen a ficam súlyosságának növekedésével a tünetek, a fájdalom, a sántaság is növekedni szokott. A tünetek, a sántaság és a ficam foka korral rosszabbodhatnak.

Kizárólag 0-ás és I-es fokozattal lehet tenyésztésbe vonni a kutyát.

8.4.2. Progresszív Retina Atrofia (PRA)

Maga a fogalom a retina megállíthatatlan tönkremenetelét / elhalását jelenti. A PRA a kutya (és a macska) szemének egyik legfontosabb örökletes megbetegedése. Több kutyafajtánál igen elterjedt. Ebben a betegségben autoszomális recesszív öröklődés folytán úgy a kanok, mint a szukák is szenvedhetnek. Másrészt vannak az ún. „génhordozók”,

akik maguk egészségesek. Az érintett állatok a PRA-ra nézve homozigóták, amikor is a betegség csak bizonyos kortól

jelentkezik. Az embernél is van egy majdnem hasonló megbetegedési forma, melynek hasonló a lefolyása, ez a retinitis pigmentosa, melynek lényege a fényérzékelő sejtek (fotoreceptorok, ezek közül is az ún. pálcikák) működésének fokozatos kiesése, illetve romlása, elhalása (degenerációja). Ugyanez jellemző az állatoknál előforduló PRA-ra.

PRA a szem legbelső rétegét, a retinát érinti, ahol a látás szempontjából igen fontos idegcellák helyezkednek el. Itt különbséget teszünk a nappali látáshoz szükséges csapok és az éjszakai látáshoz szükséges pálcikák között. A PRA a pálcikák lassú elhalásával kezdődik, majd a csapok tönkremenetele következik. Az érintett kutyák ezért először jellemzően elveszítik az éjszakai látási képességüket majd ehhez csatlakozva a nappali látás képességét. A PRA minden esetben mindkét szem teljes megvakulásához vezet.

A PRA a kutya különböző életszakaszaiban jelentkezhet, durván 3 formát különböztethetünk meg: A korai formánál 6 hónapos korban kezdődik a sötétedéskori rossz látás, a teljes megvakulás egy - két éves korra bekövetkezik. A közepes formánál az első tünetek egy - két éves korban jelentkeznek, a teljes megvakulás három - öt éves korra

bekövetkezik. A kései formánál a rossz éjszakai látás három - öt éves korban jelentkezik, a teljes vaktság hat-kilenc éves korra következik be. Van még néhány specifikus átmeneti forma, ezeknek azonban nincs klinikai jelentősége.

PRA SZŰRÉS

Manuális: – évenkénti vizsgálat a kutya 7 éves koráig

prcd-PRA genetikai szűrés: 1x kell elvégezni a kutya bármely életkorában, akár kölyök korban és nem kell ismételni.

8.5. Teljesítményvizsgálat

Az Egyesület az állományt a kiállítási eredmények szerint is értékeli egy Év kutyája pontverseny keretében, melyben az összes regisztrált kutya automatikusan részt vesz. A rangsorolás életkor és nemek szerint különböző osztályokban történik. A 3-9 hónap közöttiek a kölyök, a tárgyév és az előző évben született kutyák fiatal, ezek idősebbek felnőtt osztályban versenyeznek. A pontokat a kutyák a pontszerző kiállításokon gyűjthetik a kiállításokhoz mellékelt pontértékek alapján. A kiállításokon szerzett pontokhoz az adott évben szerzett Ch címek után járó pontok hozzáadódnak. Az Egyesület a tenyésztők munkásságát Mestertenyésztő cím különböző fokozataival és az általuk tenyésztett kutyák kiállítási eredményei alapján **Év Tenyésztője** versenyben méltatja. A Mestertenyésztői, cím annak adható, aki meghatározott számú, saját tenyésztésű alomból, szintén meghatározott számú győztes (CAC) címet elért saját kutyát tud felmutatni, az Egyesület által rendezett Egyesület, speciál illetve a Egyesület által delegált fajta speciális bíró által bírált egyéb magyarországi kiállításon.

Bronzkoszorús Mestertenyésztő: - a cím annak adható, ha 4 különböző alomból 4 osztály győztes kutya kerül ki.

Ezüstkoszorús Mestertenyésztő: - a cím annak adható, ha 8 különböző alomból 8 osztály győztes kutya kerül ki.

Aranykoszorús Mestertenyésztő: - a cím annak adható, ha 12 különböző alomból 12 osztály győztes kutya kerül ki.

9. Törzskönyvezési Szabályzat

9.1. A Törzskönyv

A törzskönyv ebtörzskönyv, mely a Szövetség által az FCI kölcsönösségre és kizárólagosságra vonatkozó alapelve értelmében Magyarországon FCI elismertséggel kizárólagosan vezetett adatbázis, mely az FCI által elismert, ideiglenesen elismert továbbá -FCI elismertség nélkül- az FCI által el nem ismert fajtájú fajtatiszta ebek adatainak nyilvántartására és igazolására szolgál. Az ebtörzskönyvet ebfajtánként elkülönítetten vezeti a Szövetség. A törzskönyvet elektronikus adatbázisként vezeti a Szövetség. Az FCI által el nem ismert fajtájú ebektörzskönyveit a Szövetség elkülönítetten kezeli.

9.1.1. A törzskönyvezés

Az a folyamat, mely a fajtatiszta eb egyedek adatainak tulajdonos általi közlése és igazolása alapján ezen adatok törzskönyvben történő rögzítését, nyilvántartását, feldolgozását, rendszerezését, igazolását, az adatok közül a változtathatóak változásainak követését és vezetését továbbá az FCI szabályai szerinti megismerhetőségét tartalmazza. A törzskönyv adatai általánosságban csak kutatási célokra és csak anonimizálva ismerhetők meg a Szövetség elnökének engedélye alapján.

A kötelezően feltüntetendő adatok.

- a kutya neve, fajtája, FCI standard száma
- születési ideje
- törzskönyvi szám: áll a MET initialéből, a fajta rövidített jeléből, növekvő számsorrendben - 10000 után újratekve- sorszámából, az adott naptári év utolsó két számjegyéből, - az eb színe, szőrtípusa, mérete és neme
- az arról kiadott származási lap vagy regisztrációs lap nyomtatvány sorszáma
- a kutya azonosító jele, ami a törzskönyvi rögzítéshez kizárólag mikrochipes megjelölés és a mikrochip sorszáma lehet

- a tenyésztő neve és lakcíme
- a tulajdonos neve és lakcíme, ennek változásai
- a tenyésztő kennelneve, mely a kutya nevének része
- az eb felmenőinek minimum a neve és törzskönyvi száma minimum 3 generációra visszamenőleg, apa és anya megkülönböztetés feltüntetésével, ezek színe, mérete, továbbá jelen szabályzat szerinti eredményeik
- a kiállító Szövetség megnevezése és logója
- az FCI logója és elismertségre utalás FCI fajtáknál
- a törzskönyvről kiállítható származási lap fajtája
- azt a tényt, ha a törzskönyvről származási lap nem, csak regisztrációs lap állítható ki, annak okát és jellegét - a tényt, ha export pedigree kiadására sor került, annak számát és keltét
- a tényt, ha honosított kutyáról van szó, a honosított eb korábbi származási lap szerinti adataival - a törzskönyvezési kérelmet ellenőrző fajtagondozó szervezet neve és székhelye

A tulajdonos kérelmére feltüntethető adatok

- Magának az ebnek és szüleinek és egyéb felmenőinek FCI által elismert és hivatalos FCI címet adó rendezvényen vagy a Szövetség vagy a Szövetség tagszervezete által rendezett rendezvényen szerzett nemzetközi FCI címek és a Szövetség vagy tagjai által adományozott országos rendezvényeken elért címek, FCI által elismert teljesítményvizsgák eredménye, fajtagondozó szervezet által adott címek.
- Az eb egészségügyi szűrővizsgálatainak eredményei. Az ilyen adat csak a fajtagondozó szervezet előzetes igazolása alapján tüntethető fel a törzskönyvben.
- A tényt, ha az eredeti származási lap elvesztése esetén származási lap másodlat kiállítására került sor, a másodlat sorszámaival és dátumával megjelölve - A honosítás tényét és sorszámaival.

A törzskönyvi nyilvántartásba vétel, a törzskönyv vezetésének részletes szabályai

- A Szövetség által vezetett törzskönyvbe bejegyezhető minden fajtatizta kutya, amelynek szülei rendelkeznek FCI által elismert vagy a Szövetség által kiadott 6 származási lappal.
- A törzskönyvbe bejegyezhetőek a jelen szabályzat szerint származási lapra nem jogosult egyedek is, de részükre csak regisztrációs lap állítható ki, és a csak regisztrációs lappal rendelkező egyedek utódai már nem jegyezhetőek be a törzskönyvbe.
- A törzskönyv szöveges részét minden esetben két nyelven, angolul és magyarul kell vezetni.
- Az eb első törzskönyvi nyilvántartásba vételét az a személy kérheti, akinek az anyakutya az ellés időpontjában a tulajdonában van. Ez a személy minősül tenyésztőnek.
- A törzskönyvezett anyakutya meghatározott tenyésztési idényre/ekre a tulajdonos írásbeli nyilatkozatával –mely nyilatkozatot valamelyik Szövetségi tag szervezet törvényes képviselője aláírásával hitelesített- másnak átengedhető, ebben az esetben a kedvezményezett személyt illeti meg a törzskönyvezési kérelem joga, saját nevében és javára, a megállapodásban megjelölt időszakban megszületett kölykök vonatkozásában. Ezt a nyilatkozatot a törzskönyvezési kérelemhez mellékelni kell. Ebben az esetben tenyésztőnek a kedvezményezett személy minősül.
- A törzskönyvben a tenyésztőt, mint tulajdonost nem kell feltüntetni, az a személy minősül első tulajdonosnak, aki tulajdonát közvetlenül a tenyésztőtől származtatja.
- Az eb törzskönyvben való eredeti feltüntetését (kölyök vagy törzskönyvben még nem regisztrált egyéb egyed) alombejelentő kitöltésével kezdeményezi
- Az eredeti alombejelentőhöz mellékelni kell a szülők származási lapjának másolatát, valamint a kitöltött fedeztetési igazolást eredetben
- Mellékelni kell továbbá az állatorvos által elvégzett chipelési jegyzőkönyv egy aláírt eredeti példányát.
- Mellékelni kell továbbá mindazon körülményeket igazoló okiratokat eredetben, amelyek igazolják, hogy a szülők eleget tettek a fajtagondozó által meghatározott minimális vagy emelt vagy speciális tenyésztésbe vételi feltételeknek, és ennek alapján meg kell jelölni, hogy milyen minőségű származási lapra kíván jogosultságot szerezni a tenyésztő az adott egyed vonatkozásában.
- Abban az esetben, ha a törzskönyvezési kérelmet azért kéri a tenyésztő csak regisztrációs lapra jogosult egyed vonatkozásában, mert az eb származási lappal egyébként rendelkező szülei nem rendelkeznek a fajtagondozó

szervezet által minimálisan meghatározott tényésztési feltételekkel, a törzskönyvezési kérelemhez csatolandó iratok a fentiekkel egyezők, de a kérelmezőnek meg kell jelölnie a regisztrációs lapra való jogosultságot és annak ebbéli okát.

- Amennyiben a tényésztő még nem rendelkezik kennelnévvel, úgy kennelnev igénylést is mellékelni kell eredetben aláírva. A kennelnev ügyintézési ideje a törzskönyvezési határidőbe nem számít bele.
- A törzskönyvezési kérelmet abban az esetben, ha az ebet mint regisztrációs lapra jogosult egyedet kéri törzskönyvezni a tulajdonos, úgy akkor ilyen kérelmet kell kitöltve és aláírva eredetben a Szövetség felé benyújtani, annak ott feltüntetett mellékleteivel.
- Mellékelni kell továbbá a szolgáltatási díj megfizetését igazoló dokumentumot is.
- A törzskönyvezési, abban változási kérelmet vagy az eredeti okiratoknak a Szövetség 1194 Budapest, Hoffher A.u.38-40. szám alatti címére postán, vagy személyesen ugyanitt az ügyfélszolgálaton leadva lehet előterjeszteni, kivéve, vagy ahol jelen szabályzat engedi, elektronikus úton.
- A Szövetség biztosítja a törzskönyvezési kérelem elektronikus úton történő előterjesztésének lehetőségét is, ennek induló időpontjáról honlapján ad ki tájékoztatást. Az elektronikus úton történő előterjesztés feltétele, hogy a kérelmező személy papír alapú, legalább teljes bizonyító erejű okiratban nyilatkozzon. A nyilatkozat eredeti példányának kézhezvételét követően a Szövetség egy személyes PIN kódot juttat el a kérelmező részére az általa megadott e-mail címre. Ezt követően a kérelmező az adott e-mail címről, PIN kódjahasználatával a megadott internetes felületen töltheti ki a törzskönyvezési kérelmet és csatolhatja PDFformátumban a szükséges mellékleteket. Az elektronikus ügyintézés nem kötelező. Abban az esetben ha a kérelmező ezt választja, úgy teljes személyes és anyagi felelősséggel tartozik azért is, hogy az általa megadotte-mail címről és az ő PIN kódja alapján a Szövetségnek megadott adatok és okiratok a valóságnak megfelelnek. Ez esetben a kérelmező nem hivatkozhat arra a Szövetséggel szemben, hogy e-mail címét és/vagy PIN kódját harmadik személy illetéktelenül használta volna fel, az adott e-mail címről a Szövetséghez intézett közlések feltétel nélkül a kérelmező közlésének minősülnek. A kérelmező továbbá köteles az elektronikusan megküldött minden iratot, kérelmet maga kinyomtatni, aláírásával az elektronikus adatközlésselazonos dátummal ellátni és az aláírástól számított 10 évig megőrizni, felhívásra ezen határidőn belül bármikor felmutatni.
- A Szövetség a törzskönyvezési kérelem beérkezésétől számított 8 napon belül (elektronikus ügyintézés esetén azonnal) a törzskönyvezési kérelmet ellenőrzés céljából a fajta fajtagondozó szervezetéhez továbbítja. Amennyiben adott ebfajtában két fajtagondozó szervezet van, úgy a kérelmező tényésztő által az alombejelentőn a szervezet nevével, címével, elnökével azonosított fajtagondozó szervezethez kerül továbbításra a kérelem. Amennyiben adott fajtában egy fajtagondozó van, úgy annak küldi meg a Szövetség ellenőrzésre az alombejelentő kérelmet. Amennyiben adott fajtában nincs fajtagondozó megbízva, úgy a kérelem ellenőrzését a Szövetség törzskönyvezési csoportjának vezetője végzi el a Szövetség Tenyészési Szabályzata alapján. Az ellenőrzésre jogosult az ellenőrzést a beérkezéstől számított 8 napon belül köteles elvégezni.
- Amennyiben az alombejelentőn a kérelmező kérte, hiánypótlásnak van helye, amelyet a Szövetség a kérelmező által megadott e-mail címre megküldve fogatosít. A hiánypótlás kiküldése és annak hiánytalan teljesítése közötti idő az ügyintézési határidőkbe nem számít be.
- A Szövetség az ellenőrzés eredményének kézhezvételétől számított 15 napon belül végzi el a törzskönyvezést és állítja ki a származási vagy regisztrációs lapot, ha annak akadálya nincs. A kérelmező tényésztő választása szerint az elkészült származási lapot vagy személyesen az ügyfélszolgálaton veszi át, vagy postai ajánlott küldeményként kapja meg, mely utóbbi költségei őt terhelik.
- A kérelmező tényésztő soron kívüli ügyintézését is kérhet, ennek díjat viselni tartozik, ez esetben azonban az ügyintézési határidők feleződnek.
- A törzskönyvezési kérelem teljesítése megtagadható, ha a kérelem nem felel meg a jelen szabályzat, a Szövetség alapszabálya, vagy a fajtagondozó illetve amennyiben az az irányadó úgy a Szövetség tényésztési szabályzatának vagy a vonatkozó FCI szabályok bármelyikének. Helytálló megtagadás esetén a kérelmező a megfizetett szolgáltatási díjat nem igényelheti vissza a Szövetségtől.
- Amennyiben a Szövetség a törzskönyvezési kérelmet indokolt döntésével megtagadja teljesíteni, úgy döntése ellen a kérelmező tényésztő a Szövetség Tenyészési Bizottságához címzett, de a Szövetség elnökénél előterjesztett kérelemmel élhet jogorvoslattal, a megtagadás kézhezvételétől számított 15 napon belül, írásbanelőterjesztve. A Tenyészési Bizottság a kérelmet a beérkezéstől számított 30 napon belül bírálja el, erről a tényésztő kérelmezőt írásban értesíti. A Tenyészési Bizottság döntése ellen is jogorvoslatnak van helye, a

kézesítésétől számított 15 napon belül, a Szövetség elnökénél előterjesztett, de annak Elnökségéhez címezve. A Szövetség elnöksége a jogorvoslati kérelmet a soron következő ülésén bírálja el, határozata jogerős.

- A törzskönyvbe bejegyzést tenni vagy azt módosítani, javítani csak a Szövetség jogosult. A Szövetség a törzskönyvet, a törzskönyvi adatokat határidő nélkül megőrzi, azok selejtezése nem lehetséges. A Szövetség a törzskönyvi adatváltozás alapjául szolgáló elektronikus és papír alapú dokumentumokat azok keltétől számított 10 évig megőrzi.
- Az eb mindenkori tulajdonosa is felelős azért – és ennek érdekében köteles az adott helyzetben elvárható fokozott gondosságú magatartást tanúsítani-, hogy a törzskönyv és a származási lap adatai a lehetséges változások során is egymással azonosak maradjanak (pl. tulajdonjog átírás).

9.2. Származási lap

A származási lap a törzskönyv adatairól a tulajdonos kérelmére kiállított hiteles másolat. Nem állítható ki származási lap amikor regisztrációs lap kiadásának van helye. A származási lapot a Szövetség sorszámozott, dátummal és aláírással ellátott magánokiratként állítja ki, kivéve, ha jogszabály másként rendelkezik.

9.2.1. A származási lap részletes szabályai

A származási lap a törzskönyvről kiállított hiteles másolat, annak tartalma a törzskönyv tartalmával kiállításakor megegyezik, de tartalmazza a kiállító aláírását és a kiállítás dátumát is. A származási lap a törzskönyvi adatok közül a felmenők eredményeit annyiban nem tartalmazza teljes körűen, hogy nagyszülőktől kezdődően a feljegyezhető eredmények mennyisége a rendelkezésre álló hely függvénye.

A származási lap fajtái:

a./ standard származási lap Azon, származási lapra jogosult egyedek törzskönyvi adatairól kiállított legalább 3 generációs, szöveges részében kétnyelvű (angol és magyar) másolat, amely egyed mindkét szülőpárja teljesítette legalább egy a fajtára megbízással bíró fajtagondozó szervezet, fajtagondozó híján a Szövetség által atenyésztésbe vételhez minimumként meghatározott feltételt vagy feltételrendszert

b./ prémium származási lap Tartalma megegyezik az a./ ponttal, de látványosan és feltűnően elhelyezett speciális hologrammal feltüntetésre kerül rajta, ha mindkét szülő teljesítette legalább egy, a fajtára megbízással bíró fajtagondozó szervezet által meghatározott premium tenyésztési feltételeket vagy speciális tenyésztési koncepciójának feltételeit

- Valamennyi származási lap alapján helye van export pedigree kiállításának.
- A származási lap kiállításának kérelmét a törzskönyvezési kérelem magában foglalja, kivéve ha csak regisztrációs lap kiállításának van helye, mert ez utóbbit a kérelmező tenyésztőnek jeleznie kell.
- Valamennyi származási lap feljogosítja az utódokat a törzskönyvi bejegyzés elnyerésére. Nem állítható ki származási lap a regisztrációs lappal rendelkező szülő/k utódja részére, mert ezek már a törzskönyvbe sem kerülhetnek bejegyzésre.
- Elveszett vagy megsemmisült származási lap pótlásának helye van, ennek kérelmezésére a törzskönyvbe a pótlási kérelem előterjesztésekor bejegyzett tulajdonos jogosult, díjfizetés mellett. A pótlásként kiállított származási lapon fel kell tüntetni, hogy „másodlat”, egyébként tartalma megegyezik a kiállítás kori törzskönyvi adatokkal.
- A származási lapon a törzskönyvi adatok változásai vezetése annyiban lehetséges, hogy azon a tulajdonosváltás, a tenyészszemle helye és ideje, az eb által élete folyamán megszerzett, a jelen szabályzat szerinti címek és eredmények feltüntetésre kerülnek.
- A származási lapon a tulajdonosváltást a Szövetség ún. tulajdonjog változási bizonylattal ügyfélszolgálatán vagy a Szövetség bármely tagszervezete ugyanilyen tulajdonjog változási bizonylat egyidejű kitöltésével és a Szövetségnek visszajuttatással vezetheti át.
- A tulajdonjog változási bizonylat olyan kétpéldányos bizonylat, amelyet a Szövetség tagjai a Szövetségtől vásárolnak meg Ezen a nyomtatványon az átvezetett tulajdonjoggal érintett egyed adatai szerepelnek, továbbá a korábbi és az új tulajdonos a tulajdonos változás tényét aláírásukkal ismerik el A bizonylat egyik kitöltött

példányát a tagszervezet köteles a kitöltést követő 15 napon belül a Szövetségnek átadni a tulajdonosváltozás törzskönyvi átvezethetősége céljából.

- A származási lapon a tenyészszemle ideje és eredménye, valamint a bírálatot végző bíró neve és az aláírás, a rendező szervezet pecsétje feltüntetésre kerül, ez a bejegyzés a teljesítmény füzetbe való bejegyzéssel helyettesíthető, mindkét esetben a rendező szervezet aláírásával. A tenyészszemlét rendező szervezet mindenkor köteles a rendezvénytől számított 15 napon belül bírálati összesítővel az eredményeket a Szövetség felé lejelenteni. Ha a szervezet ezt elmulasztja, illetve a tulajdonos egyéb cím vagy eredmény feltüntetését kéri, akkor a tulajdonos a bírálati lap nála lévő példányával és a származási lapra vagy teljesítményfüzetbe bevezetett eredmény felmutatásával kérheti az eredmény feltüntetését. Az eb tulajdonjogának átvezetéséhez szükséges átruházás igazolása akként is történhet, hogy a korábbi tulajdonos a származási lapon a tulajdonosváltozást maga aláírja, de emellett szükséges a tulajdonjog átvezetési bizonylat kitöltése és a Szövetség részére csatolása az átvezetés lefolytatásához.
- Az itt megjelölt személyi körön kívül a származási lapra senki más bejegyzést nem tehet.

9.3. Regisztrációs lap

A regisztrációs lap azon eb törzskönyvének adatairól kiállított hiteles másolat, amely eb

a./ törzskönyvi adatai nincsenek vagy aszerint nem rendelkezik 3 generációra visszavezethető FCI által elismert törzskönyvben rögzített felmenőkkel (ismeretlen vagy részben ismeretlen felmenő), de a fajtagondozó szervezet az egyedet a fajtajellegnek megfelelőnek minősítette vagy

b./ olyan szülőpár utódja került bevezetésre a törzskönyvbe, amely/ek ki vannak zárva a tenyésztésből vagy az egyed maga szín vagy szörzethibás vagy

c./ olyan szülőpár utódja, amely nem tett eleget a fajtagondozó szervezet által a tenyésztésbe vételhez meghatározott minimális feltételeknek

Az a./ és b./ pontban meghatározott egyed törzskönyvi adatairól az egyed teljes életében csak regisztrációs lap állítható ki, utódai törzskönyvi nyilvántartásba nem vehetőek.

A c./ pont szerinti egyed törzskönyvéről származási lap kiállítására lehetőség van abban az esetben, ha az egyed maga utólag a konfirmációs eljárás fajtagondozó szervezet által meghatározott feltételeit teljesítette. A regisztrációs lap tartalma mindenben megegyezik a törzskönyvi adatokkal, de csak az egyed szüleinek nevét tartalmazza, a további felmenői generációk nem kerülhetnek feltüntetésre akkor sem, ha ismertek. A regisztrációs lap alapján export pedigree kiállítására nem kerülhet sor.

9.3.1. Regisztrációs lap részletes szabályai

- A regisztrációs lap kiállítására a törzskönyvezési kérelem alapján, külön kérelem nélkül kerül sor, a törzskönyvi adatokról kiállított hiteles másolat, annak tartalma a törzskönyv tartalmával kiállításakor megegyezik, de tartalmazza a kiállító aláírását és a kiállítás dátumát is.
- Regisztrációs lap alapján export pedigree kiállítására nem kerülhet sor.
- Regisztrációs lappal rendelkező szülő/k utódai nem jegyezhetőek be a törzskönyvbe.
- Regisztrációs lappal rendelkező egyed részt vehet olyan rendezvényeken és vizsgákon ahol az FCI által elismert regisztráció szükséges (pl. agility, vadász, őrző-védő, terelő, szánhúzó stb.).
- Amennyiben a regisztrációs lapra való jogosultság kizárólagos oka az eb szüleinek a fajtagondozó által meghatározott minimális tenyésztési követelményeknek való meg nem felelés, részt vehet a rendezvényeken továbbá 3-6 hónapos és 6-9 hónapos korosztályú küllembírálati rendezvényeken. Amennyiben az ezen okból regisztrációs lappal bíró eb teljesíti a fajtagondozó által előírt konfirmációs követelményeket, származási lapra válik jogosulttá. A származási lap kiváltását követően és annak birtokában jogosult minden, származási laphoz kötött rendezvényre, jogosult export pedigree-re, utódai a törzskönyvbe bejegyezhetőek, a feltételek megléte esetén származási lapra maguk is jogosultak. A korábban regisztrációs lappal bírt eb származási lapjának kiállítását a Szövetségtől díj ellenében, a törzskönyvi bejegyzési nyomtatvánnyal lehet kérni, a korábban meglévő adatok újbóli megadása nem szükséges. A származási lap kiadása iránti kérelemhez az regisztrációs lapjának eredeti példányát mellékelni kell, ez utóbbit a Szövetség a származási lap kiadása előtt érvényteleníti.

9.4. Export pedigree

- Amennyiben a Szövetség által a törzskönyvbe bejegyzett ebet eladják külföldre, a Szövetség kényelvű export pedigreet állít ki. Az export pedigree az eredeti származási lapra vezetett aláírással és hologramos, sorszámozott záradékkal kerül kiállításra az eredeti származási lapon, mely igazolja, hogy a Szövetség milyen sorszámon vette

nyilvántartásba az egyed külföldi tulajdonba kerülését. A Szövetség által kiállított export pedigree igazolja, hogy a Szövetség által törzskönyvi nyilvántartásba vett eb tulajdonjogában változás történt, az új tulajdonos nevét és címét a törzskönyvben átvezették, az export hologramos pedigree-n az új tulajdonosként feltüntetett külföldi személy az igazolt új tulajdonos.

Az export pedigree kiállítását követően a Szövetség által vezetett törzskönyvben az ebre vonatkozóan további adatváltozás nem vezethető, kivéve, ha az eb újabb export pedigree-vel újra magyarországi lakhelyű tulajdonoshoz kerül.

9.4.1. Export pedigree részletes szabályai

- Az export pedigree kiállítása iránti kérelmet származási lappal rendelkező eb vonatkozásában az ebnek a származási lapon és a törzskönyvben feltüntetett tulajdonosa vagy bejegyzett tulajdonos híján a tenyésztő kérheti a külföldi tulajdonos egyidejű megjelölésével, az eredeti származási lap Szövetségnek való átadása és a szolgáltatási díj legkésőbb egyidejű megfizetése mellett.
- Az export pedigree kiállítása a Szövetség ügyfélszolgálatán személyes ügyintézés esetén azonnal megtörténik, postai megküldés esetén az ügyintézési határidő 15 nap.
- Elektronikus ügyintézésnek export pedigree esetén nincs helye.

9.5. Honosítás

A honosítás az a folyamat, amelynek során egy korábban más FCI tagország vagy partner által vezetett törzskönyvben regisztrált ebet magyarországi lakhelyű tulajdonos szerez meg, és ezen új tulajdonos a nevére szóló, a korábban az ebet bejegyző által kiállított export pedigree birtokában a Szövetség törzskönyvébe való bejegyzést kérelmezi. Nem lehet honosítani mikrochippelel nem látott ebet. A honosítással bejegyzett eb törzskönyvéről származási lap kiállítható, de azonosításra utalni kell, és az eb adatai megváltoztatásának FCI szabályozók szerinti tilalma is érvényesül.

9.5.1. Honosítás részletes szabályai

- Honosítani csak export pedigree-vel vagy azzal egyenértékű okirattal rendelkező ebet lehet.
- A honosítás akként történik, hogy a 8. sz. melléklet szerinti nyomtatványon az export pedigree-vel igazoltan hazai lakhelyű tulajdonos kéri a honosítást az eredeti export pedigree Szövetségnek való átadása és a szolgáltatási díj legkésőbb egyidejű megfizetése mellett, az ügyfélszolgálaton átadva vagy ajánlott postai küldeményként.
- A honosítás elvégzése esetén az ügyintézési határidő 15 nap.
- A honosítás az eredeti export pedigree-n bejegyzett széljegyzettel történik, ami annak keltét, a Szövetség általi aláírást és a honosítás számát tartalmazza.
- A honosított ebet a Szövetség törzskönyvébe bejegyzik, annak adatait mindenben megtartva, a honosítás tényére, keltére és számára is utalva.
- Elektronikus ügyintézésnek honosítás esetén nincs helye.

9.6. Tulajdonjog változás vezetése

A Szövetség az eladó és a vevő közös vagy a vevő kérelmére az eb tulajdonosának változását átvezeti és nyilvántartja.

9.6.1. A tulajdonjog változás vezetése részletes szabályai

- A tulajdonjog átvezetése minden esetben meg kell történnjen a származási lapon (akár honosított akár hazai) vagy regisztrációs lapon és a törzskönyvben is, ha a tulajdonos átvezetéssel a kérelmező a Szövetséghez fordul, úgy egyidejűleg, ha pedig azt az a Szövetség tagszervezete bonyolította, úgy ezt követően legkésőbb 30 napon belül.
- A tulajdonjog átvezetésére irányadóak a Szövetség vonatkozó rendelkezései is.
- Tulajdonjog átvezetésére minden, a Szövetség által vezetett törzskönyvbe bejegyzett eb vonatkozásában sor kerülhet.
- A tulajdonjog átvezetésének feltétele, hogy a származási (regisztrációs) lapra és a törzskönyvbe is bejegyzett tulajdonos és az új tulajdonos által tett nyilatkozattal vagy azzal tartalmában mindenben megegyező

magánokiratba foglaltan a tulajdonosváltás átvezetését közösen kérik, egyben ennek a bizonylatát csatolják.

A tulajdonjog átírása a Szövetség által akként történik, hogy a származási (regisztrációs) lap és a kitöltött adatlap vagy azzal egyező tartalmú nyilatkozat átadása és a szolgáltatási díj legkésőbb egyidejű megfizetése mellett, az ügyfélszolgálaton átadva vagy ajánlott postai küldeményként kérelmezi a két fél együtt. A tulajdonjogátírása szövetségi tag tagszervezet által is történhet.

- A tulajdonjog átvezetése a Szövetség ügyfélszolgálatán személyes ügyintézés esetén azonnal megtörténik, postai megküldés esetén az ügyintézési határidő 15 nap.
- A tulajdonosváltás az eredeti pedigree-n bejegyzett széljegyzettel történik, ami annak keltét, a Szövetség általi aláírást és az új tulajdonos nevét és címét tartalmazza.
- Elektronikus ügyintézésnek tulajdonjog átvezetés esetén nincs helye.
- Az eb tulajdonjogának hatósági, bírósági vagy közjegyzői jogerős határozat alapján és akkor van helye, ha az a személy, aki a határozattal a tulajdonjogot megszerezte a tulajdonjog átvezetését a jogerős határozat eredeti példányának csatolásával kéri, és a határozat az érintett eb törzskönyvi adatait a Szövetség által vezetett törzskönyv adataival egyezően alkalmazza.

9.7. Egyéb törzskönyvi adatok feltüntetése, vezetése

A Szövetség a törzskönyvben feltüntethető adatok (eredmények, egészségügyi szűrések) rögzítését a tulajdonos kérelmére, a tény okirati igazolása esetén, fajtagondozó szervezet által meghatározott körülmények esetén a fajtagondozó által kiadott okirati igazolás alapján elvégzi.

Egyéb törzskönyvi adatként a fajtagondozó által a csonka farokkal születés ténye (NBT) fennálltáról kiadott írásos igazolás alapján a Szövetség az NBT tényét a törzskönyvben feltünteti. A törzskönyvben egyéb adatok is feltüntethetők, amelyek a jelen szabályzat szerinti adatok és változások feltüntetését és követését biztosítják (pl. hologramok sorszáma).

A fajtagondozó szervezet által igazolandó tények körét a megfelelő irattal teszi meg a fajtagondozó.

9.8. Az FCI megfelelés okán irányadó egyéb szabályok

- A Szövetség elutasíthatja egy olyan kutya (újra)regisztrálását, amelyik örökletes betegségben szenved vagy hibás jellemvonásai vannak, amelyek ellentmondanak az FCI alapszabályzat második pontjának.
- A Szövetség nem köteles automatikusan regisztrálni vagy újraregisztrálni egy importált kutyát a törzskönyvében, ha úgy találja, hogy a pedigré inkorrekt módon lett elkészítve.
- Pedigré kiadásakor minden a fajtastandard által meghatározott szőrzetszínektől nyilvánvaló, végleges és azonosítható eltérést egyértelműen fel kell tüntetni (regisztrációs lappal).
- Senki sem változtathat meg semmilyen adatot, melyet a Szövetség már regisztrált az adott kutyáról az általa vezetett törzskönyvben. Amennyiben ilyen változtatást a Szövetség tagszervezete tenne, az Alapszabály szerinti kizárást és az eb FCI általi elismertségének elvesztését vonja maga után.
- A Szövetség nem köteles bejegyezni a törzskönyvébe olyan kölyköt/ket, melyek az FCI fajtastandardja által meghatározott követelményeknek nem megfelelő szülői párosításból származnak.

10. Záró rendelkezések

Jelen Tenyésztési Programot az Egyesület Tenyésztési Tanácsa többségi szavazással elfogadta.

A Tenyésztési Program a kihirdetését követő napon lép hatályba.

Budapest, 2017.04.13.

Alulírott Tenk Attila, mint az Amerikai Akita és Ősi Típusú Kutyák Egyesülete elnöke igazolom, hogy a fenti irat az egyesületünk mai napon hatályos tenyésztési szabályzata.

Amerikai Akita és Ősi Típusú
Kutyák Egyesülete
1192 Budapest, Garay Köz 11/1.
Nyilv.L.szám: 01-02-0016481
Adószám: 18600929-1-43
B.sz.: 10104820-17622200-#1004007

Tenk Attila
AAÖTKE Elnöke